

Univerzita Pardubice

**Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomických věd**

Komparační analýza inovačního podnikání vybraných krajů České republiky

Renáta Havlová

**Bakalářská práce
2013**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Renáta Havlová**
Osobní číslo: **E10913**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Komparační analýza inovačního podnikání vybraných krajů České republiky**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Předmětem bakalářské práce bude analýza inovačního podnikání ve vybraných krajích České republiky. První část bude zaměřena na vysvětlení základních pojmů a obecných informací o inovačním podnikání, ze kterých bude analýza vycházet. Bakalantka se zaměří na zjištění stavu inovačního prostředí ve zvolených krajích a následně provede komparační analýzu.

Práce bude obsahovat:

- definované pojmy inovačního podnikání;
- zhodnocení úrovně a úspěšnosti inovačního podnikání ve zvolených krajích;
- doporučení pro zlepšení úrovně inovačního podnikání ve zvolených krajích.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

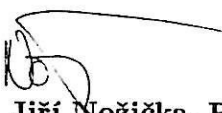
SKOKAN, K.: Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji. první. Ostrava: Repronis, 2004. ISBN 80-7329-059-6.

ŠVEJDA, P. a kol.: Inovace a technologie v rozvoji regionů. první. Praha: Asociace inovačního podnikání ČR, 2010. ISBN 978-80-87305-04-1.

TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AKADEMIE VĚD ČR: Analýza inovačního potenciálu krajů České republiky. první. Praha: Sociologické nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-86429-90-8.

VITURKA, M.: Inovační profily regionů. Brno: ESF CVKS, 2007. ISSN 1801-4496.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jiří Nožička, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 28. června 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Vořejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Renáta Havlová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Jiřímu Nožičkovi PhD. za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato práce se zabývá inovačním podnikáním v České republice. Cílem práce je zhodnotit úroveň inovačního podnikání Jihomoravského a Pardubického kraje.

KLÍČOVÁ SLOVA

Inovace, inovační podnikání, výzkum a vývoj

TITLE

The Comparative Analysis of Progressive Enterprise in the Selected Regions of the Czech Republic

ANNOTATION

This dissertation deals with innovative entrepreneurship in the Czech Republic. The aim of this thesis is to evaluate the level of innovative entrepreneurship in Southmoravian and Pardubice regions.

KEYWORDS

Innovation, Progressive Enterprise, Research and development

OBSAH

ÚVOD	10
1 ÚVOD DO INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ.....	11
2 SYSTÉM INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ V ČR.....	15
2.1 SUBJEKTY SYSTÉMU INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ	15
2.1.1 <i>Ministerstvo průmyslu a obchodu.....</i>	<i>15</i>
2.1.2 <i>Rada pro výzkum, vývoj a inovace.....</i>	<i>16</i>
2.1.3 <i>Asociace inovačního podnikání</i>	<i>16</i>
2.1.4 <i>Akademie věd ČR.....</i>	<i>16</i>
2.1.5 <i>Grantová agentura České republiky.....</i>	<i>17</i>
2.1.6 <i>Agentura pro podporu podnikání a investic Czechinvest</i>	<i>17</i>
3 FINANCOVÁNÍ INOVAČNÍCH AKTIVIT.....	18
3.1 PODPORA Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ	18
3.1.1 <i>Státní podpora</i>	<i>19</i>
3.1.2 <i>Podpora z EU</i>	<i>19</i>
3.2 SOUKROMÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ.....	20
3.2.1 <i>Podnikové zdroje</i>	<i>20</i>
3.2.2 <i>Banky.....</i>	<i>20</i>
3.2.3 <i>Alternativní zdroje</i>	<i>21</i>
4 DOKUMENTY PODPORUJÍCÍ INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ	22
4.1 JEDNOTNÁ EVROPSKÁ STRATEGIE	22
4.2 NÁRODNÍ DOKUMENTY	22
4.2.1 <i>Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky.....</i>	<i>22</i>
4.2.2 <i>Národní inovační strategie České republiky.....</i>	<i>23</i>
4.2.3 <i>Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012-2020</i>	<i>24</i>
4.3 REGIONÁLNÍ DOKUMENTY	25
5 INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ V JIHOMORAVSKÉM A PARDUBICKÉM KRAJI	27
5.1 PARDUBICKÝ KRAJ.....	27
5.2 JIHOMORAVSKÝ KRAJ	29
5.3 HODNOCENÍ ÚROVNĚ INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ	32
5.3.1 <i>Obyvatelstvo</i>	<i>34</i>
5.3.2 <i>Vstupy výzkumu a vývoje</i>	<i>34</i>
5.3.3 <i>Výstupy výzkumu a vývoje.....</i>	<i>38</i>
5.3.4 <i>Inovační aktivita podniků</i>	<i>39</i>
5.3.5 <i>Přímé zahraniční investice</i>	<i>42</i>
5.3.6 <i>Celkové zhodnocení a doporučení</i>	<i>43</i>
ZÁVĚR.....	46
POUŽITÁ LITERATURA	47

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Schema klasifikace řádů inovace	12
Tabulka 2: Regionální inovační strategie v krajích ČR.....	26
Tabulka 3: SWOT analýza inovačního prostředí Pardubického kraje	28
Tabulka 4: SWOT analýza inovačního prostředí Jihomoravského kraje	31
Tabulka 5: Kvalitativní hodnocení krajů podle jednotlivých faktorů.....	33
Tabulka 6: Údaje o obyvatelstvu pro oba sledované kraje	34
Tabulka 7: Počet pracovišť VaV podle sektoru provádění.....	36
Tabulka 8: Výdaje na VaV v Pardubickém kraji podle zdrojů financování (v mil. Kč).....	36
Tabulka 9: Výdaje na VaV v Jihomoravském kraji podle zdrojů financování (v mil. Kč).....	37
Tabulka 10: Ekonomické subjekty dle právní formy, odvětví a počtu zaměstnanců	40

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Zdroje financování inovací	18
Obrázek 2: Graf zobrazující celkové výdaje na výzkum a vývoj	35
Obrázek 3: Graf zachycující vývoj počtu zaměstnanců ve VaV v Jihomoravském kraji	37
Obrázek 4: Graf zachycující vývoj počtu zaměstnanců ve VaV v Pardubickém kraji.....	38
Obrázek 5: Graf zachycující vývoj počtu přihlášek k předmětům průmyslového vlastnictví..	39
Obrázek 6: Graf zachycující podíl inovujících podniků v jednotlivých krajích ČR	41
Obrázek 7: Graf znázorňující podíl inovujících podniků podle jednotlivých druhů inovací ...	41
Obrázek 8: Graf zachycující stav přímých zahraničních investic v období 2005-2010.....	43
Obrázek 9: Graf zachycující stav přímých investic na jednoho obyvatele.....	43

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

AIP ČR	Asociace inovačního podnikání České republiky
AV ČR	Akademie věd České republiky
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EUR	Euro
HDP	Hrubý domácí produkt
Kč	Korun českých
mil.	milion
mld.	miliarda
MSP	malý a střední podnik
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
NIS	Národní inovační strategie České republiky
NP VaVaI	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací
Sb.	Sbírka zákonů
tis.	tisíc
VaV	výzkum a vývoj
VaVaI	Výzkum, vývoj a inovace

ÚVOD

Pro dnešní dobu jsou typické trhy nabízející širokou škálu výrobků a služeb. Zákazník se již nespokojí jen s obyčejným výrobkem, ale vyžaduje vyšší kvalitu a servis služeb. Držet krok s téměř neomezenými potřebami zákazníků a udržet svou pozici na trhu stojí firmy čím dál větší úsilí. Podniky tak musí hledat stále nové způsoby, jak zákazníka zaujmout a jeho potřeby uspokojit. Svůj výrobek či službu zdokonalit, přizpůsobit současným potřebám zákazníků, zlepšit produkci či vylepšit technologii výroby, tedy inovovat. Dosáhnout tohoto zlepšení však zahrnuje složitý proces, od samotného nápadu, či invence až po konečnou distribuci zákazníkovi. Podniky často nejsou schopny celý tento proces realizovat sami bez jakékoliv odborné pomoci. Důležitou roli tedy hraje výzkum a vývoj, který přispívá i podnikání. V několika posledních letech nabývá provázanost výzkumu a vývoje s podnikáním na významu. Nejde o pouhý transfer informací o vhodném způsobu inovace danému podniku, nutnou součástí je samotné zapojení podnikatele během celého procesu. Výzkumné organizace se zabývají především technickými inovacemi, samotný podnikatel by měl připojit svou kreativitu, ať už ve způsobu řízení podniku nebo nalezení mezery na trhu a určení směru, kterým se inovace budou ubírat.

Cílem práce je porovnat inovační podnikání v Jihomoravském a Pardubickém kraji. Před samotnou analýzou, budou v první části práce vymezeny základní pojmy a východiska pro inovační podnikání. Následuje popis systému inovačního podnikání v ČR, včetně nejvýznamnějších subjektů a vymezení možností podpory financování inovačních aktivit. Podpora pro inovující podniky a strategické plány v této oblasti jsou definovány v národních strategických dokumentech, které vychází z jednotné strategie EU. Těmto dokumentům je věnována samostatná kapitola.

Druhá část se bude věnovat zhodnocení úrovně inovačního podnikání v Pardubickém a Jihomoravském kraji podle několika faktorů s použitím statistických dat převážně ČSÚ. Oba kraje budou porovnány podle vytvořených regionálních inovačních strategií, kvality lidských zdrojů, vstupů VaV, výstupů VaV, aktivity podnikatelských subjektů realizovat inovace a atraktivitu regionů pro zahraniční investory.

1 ÚVOD DO INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ

Před samotným popisem způsobu realizace inovací, je nutné vymezit základní pojmy a objasnit základní vztahy.

Samotný pojem inovace pochází z latinského slova „innovare“, tedy obnovovat. Jedná se o jistou obnovu, novinku či zlepšení v lidské činnosti, především však ve výrobě. Cílem inovace je zvýšit konkurenceschopnost výrobku. [54]

Níže je uvedeno několik definic.

Dle Adaira, J. (2004): „*Inovace je proces zavádění nových myšlenek, které uspokojí zákazníky*“ [1]

Švejda, P. (2010) definuje inovaci takto: „*Inovace je obnova a rozšíření škály výrobků a služeb a s nimi spojených trhů, vytvoření nových metod výroby, dodávek a distribuce, zavedení změn řízení, organizace práce, pracovních podmínek a kvalifikace pracovní síly.*“[5]

„*Inovace v širokém smyslu představují zkvalitňování vývoje různých systémů- chemických, biologických, ekologických, výrobních a jiných společenských sfér (obcí, měst, regionů)*“[54]

Zákon č.211/2009 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací vymezuje inovaci jako „*zavedení nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb do praxe*“.[60]

Inovace se rozlišují podle zaměření inovačního procesu na výrobní, materiálové a technologické. Výrobní se zaměřují na zákazníka s cílem uspokojit jeho zvyšující se potřeby a odlišit se od konkurence vyšší kvalitou výrobku. Materiálové inovace jsou zaměřeny na materiálové zlepšení výrobku a technologické zahrnují změny v technologii výroby výrobku. [54]

Inovované výrobky se od prvotního výrobku liší o rozdílnou vývojovou vzdálenost. Tato vzdálenost se označuje jako řád inovace. V tabulce 1, která byla vytvořena v rámci inovačního semináře Vysoké školy ekonomické v Praze pod vedením F.Valenty, je uvedeno všech devět řádů včetně stručného popisu jejich podstaty. Řádem číslo 0 lze označit údržbu, či opravy. V prvním řádu se mění četnost faktorů, např. počet pracovníků u pásového dopravníku, ve druhém rychlost operací, např. zrychlený podavač materiálu. Ve třetím řádu se inovuje dělba činnosti, reorganizuje se způsob rozdělení dílčích operací. Ve čtvrtém řádu se mění např. výkonnost výrobního pásu, na výrobku to však není rozpoznatelné a kvalita pro uživatele zůstává stejná. Převážnou většinu kvalitativních inovací tvoří nové varianty a

generace. Jako příklad nové varianty lze uvést např. zrychlení stroje, přičemž se zachovává konstrukční řešení a zlepšuje se dílčí kvalita. Při nové generaci se zachovává konstrukční koncepce a mění se konstrukční řešení, jako např. stroj s elektronikou. Sedmý řád zahrnuje změnu konstrukční koncepce, jedná se o nástup nového výrobku, nikoli zdokonalení jeho předchozího modelu. Osmým řádem je označena změna technologie, jde např. o přesun od pozemních dopravních prostředků k letecké dopravě. Inovace sedmého a osmého řádu jsou inovace diskontinuální neboli radikální. Nejvyšší devátý řád je orientován na ovládnutí živé a neživé hmoty, jde o technologický převrat. [54][34]

Tabulka 1: Schema klasifikace řádů inovace

Řád	Označení	Co se zachovává	Co se mění
0	regenerace	objekt	obnova vlastností
RACIONALIZACE			
1	změna kvanta	všechny vlastnosti	četnost faktorů
2	intenzita	kvality a propojení	rychlost operací
3	reorganizace	kvalitativní vlastnosti	dělba činnosti
4	kvalitativní adaptace	kvalita pro uživatele	vazba na jiné faktory
KVALITATIVNÍ KONTINUÁLNÍ INOVACE			
5	varianta	konstrukční řešení	dílčí kvalita
6	generace	konstrukční koncepce	konstrukční řešení
KVALITATIVNÍ DISKONTINUÁLNÍ INOVACE			
7	druh	princip technologie	konstrukční koncepce
8	rod	příslušnost ke kmeni	princip technologie
TECHNOLOGICKÝ PŘEVRAŤ - MIKROTECHNOLOGIE			
9	kmen	nic	přístup k přírodě

Zdroj: upraveno podle [54]

Inovace jednotlivých řádů se opakují v pravidelných intervalech, např. nové generace osobních automobilů nastupují zpravidla po 4 až 5 letech.

Jako jeden z prvních se inovacemi zabýval moravský rodák Josef Alois Schumpeter. Nezkoumal způsob tvorby inovací, nýbrž se zabýval efekty, které jednotlivé inovace vyvolají. Ve své knize *Business Cycles* z roku 1939 přiřazuje řady jednotlivým vlnám, které jsou vyvolány inovacemi vyšších řádů. Z již dříve známých hospodářských cyklů s různou délkou vln vytvořil ucelený systém. Nejkratší je vlna Kitchinova trvající přibližně tři roky, vyvolaná novými generacemi spotřebního zboží, tři Kitchinovy vlny obsahuje Juglarova vlna vyvolaná novými generacemi výrobních prostředků. Wardwellova vlna je vyvolána inovací řádu druhu a je dlouhá přibližně čtvrt století. Nejdelší je Kondratěvova vlna trvající kolem padesáti let.[54][34][17]

„Kondratěvovy vlny jsou podle Schumpetera vyvolány radikálními inovacemi, jimiž je nástup a šíření zcela nových odvětví. Jde o skupiny inovací, které v naší klasifikaci definujeme jako nové rody.“ [54]

V minulosti byly Kondratěvovy vlny vyvolány parním strojem, výstavbou veřejných železnic, elektrotechnikou, automobily a letadly, či expanzí mikroelektroniky a polovodičové elektroniky.[54]

Dosažení některého z řádu inovací je složitý proces, tzv. inovační proces.

„Inovačním procesem je chápán komplexní vývojový a zároveň tvůrčí proces, postihující všechny složky výroby a vztahy mezi nimi, jako soubor propojených inovačních aktivit.“ [34]

Součástí inovačního procesu je výzkum a vývoj, zavedení do výroby a finální uplatnění inovovaného výrobku na trhu. Podstatu inovačního procesu lze vystihnout jednoduše čtyřmi slovy: vymyslet, vyvinout, vyrobit a prodat. [11]

Prvotním impulsem je právě myšlenka, nápad či invence, která vystihne momentální potřebu trhu a zákazníků. Myšlenka nového či zdokonaleného výrobku by měla přijít od profesionálního pracovníka, který má nejen znalosti a přehled ve svém oboru, ale také potřebnou dávku fantazie. Po přijetí nápadu následuje vývoj výrobku, na kterém se nemusí podílet pouze samotný podnik, ale také instituce výzkumu a vývoje. Výzkum je rozdělen na základní a aplikovaný. Základní výzkum je zaměřen na identifikaci základních jevů a zkoumání skutečnosti, aplikovaný na získání nových poznatků s jasně daným cílem a možností získané znalosti aplikovat v praxi. [54]

Výzkum a vývoj má nezastupitelnou roli ve fungující ekonomice. Získává znalosti a dále je předává dalším subjektům, dochází k transferu technologií, tedy přenosu poznatků, který umožní uskutečnění inovace výrobku nebo služby. Transfer technologií probíhá napříč celým inovačním procesem, přes myšlenku, vývoj, zavedení do výroby i samotnou distribuci. [54]

Podnikání věnující se soustavné realizaci inovací se nazývá inovační podnikání. Jde o zapojení poznatků do celého systému činností podniku s cílem zvýšit přidanou hodnotu výrobku a zároveň ho nabídnout za výhodnější cenu než konkurence.

„Celý proces inovačního podnikání zahrnuje nejen myšlenku, samotnou realizaci a uvedení produktu na trh a vyhodnocení celého projektu včetně promyšlené likvidace projektu po ukončení jeho životnosti.“[54]

Inovační podnikání je spolehlivým způsobem k dosažení konkurenční výhody podniku. Pokud podnik soustavně uskutečňuje rozvoj inovačních procesů, jeho výrobky se stávají obtížně napodobitelné. Inovačnímu podnikání se věnují inovační firmy.

„Inovační firmy jsou zpravidla malé a střední firmy, jejichž hlavním předmětem podnikání je realizovat projekt nového produktu (výrobku, technologie, služby) do komerční zralosti a uvést je na trh.“[54]

V rámci zjištění možností podpory pro malé a střední podniky se jejich zařazení mezi mikropodniky, malé podniky a střední podniky posuzuje podle počtu zaměstnanců, nezávislosti podniku, obratu a časového hlediska. Malý podnik zaměstnává méně než 50 osob a jeho roční obrat nepřesahuje 10 mil. EUR. Střední podnik zaměstnává méně než 250 osob a jeho roční obrat nepřesahuje 50 mil. EUR. Časové hledisko je důležité vzhledem k tomu, že podnik status MSP získává za dvě poslední, za sebou jdoucí zdaňovací období. Nezávislost podniku je posuzována podle míry vlastnictví základního kapitálu a hlasovacích práv v jiných podnicích. [36]

Pro úspěšnost inovační firmy je nutná znalost informací a schopnost jejich aplikace, rovněž také schopnost managementu řídit celý inovační proces.

2 SYSTÉM INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ V ČR

K dosažení úspěchu na poli inovací nestačí podnikům pouze přijít s nápadem či invencí jak svůj produkt inovovat. Jde o souběh několika kroků, od nápadu až k distribuci koncovým spotřebitelům. Podniky si mnohdy nejsou samy schopny vystačit se svým kapitálem a know-how, proto potřebují podporu a informace od výzkumných institucí, které jsou nedílnou součástí inovačního procesu.

K efektivitě propojení znalostí výzkumných institucí a soukromého sektoru je zapotřebí stabilní a fungující systém inovačního podnikání. Tento systém je vytvářen subjekty, které jsou zapojeny do inovačního procesu.

2.1 Subjekty systému inovačního podnikání

Systém inovačního podnikání je tvořen subjekty, které se jakkoli podílejí na inovačním procesu. Jedná se o několik skupin subjektů:

- Orgány státní správy a samosprávy (např. vláda ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu),
- Komory (např. Agrární komora, Česká advokátní komora, Hospodářská komora ČR),
- Banky,
- Pracoviště výzkumu a vývoje (např. Akademie věd ČR, vysoké školy, výzkumná a vývojová pracoviště a organizace),
- Svazy, agentury, sdružení a nadace (např. Asociace inovačního podnikání, Czechinvest),
- Zahraniční agentury a organizace (např. Mezinárodní inovační centrum),
- Podnikatelské subjekty (především inovativní firmy),
- Zákazníci, klienti, spotřebitelská veřejnost. [42]

Některé ze subjektů jsou níže stručně popsány.

2.1.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu je orgánem státní správy, zřízeným na základě zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR. Hraje klíčovou

rolí v systému inovačního podnikání ČR. Přípravuje legislativní dokumenty, realizuje podporu podnikům i výzkumným institucím nebo zprostředkovává podporu z fondů EU. [59]

2.1.2 Rada pro výzkum, vývoj a inovace

Poradním orgánem vlády v oblasti ČR je Rada pro výzkum, vývoj a inovace zřízena podle zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů. V její působnosti je např. připravovat NP VaVaI (viz kap.) ve spolupráci s MŠMT, navrhnout metodiku pro hodnocení VaVaI, kontrolovat realizaci VaVaI nebo zpracovávat priority VaVaI. [48]

2.1.3 Asociace inovačního podnikání

Nevládní organizace, zřízena na základě zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů je samostatnou právnickou osobou. Cílem je zpřístupnit inovační infrastrukturu inovačním firmám, zprostředkovat informace a zajistit tak fungování celého systému. Hlavní činností je „výzkum a vývoj v oblasti inovačního podnikání“. Asociace spolupracuje se všemi subjekty inovačního systému, účastní se výstav, seminářů, konferencí a vydává odborné publikace. V současné době je členem AIP ČR celkem pětadvacet subjektů, mezi které patří např. Vysoké učení technické Brno, Asociace výzkumných organizací ČR nebo Společnost vědeckotechnických parků ČR. Asociace plní svůj program Inovace XXI, který si klade za cíl podpořit konkurenceschopnost české ekonomiky. [6]

2.1.4 Akademie věd ČR

„Jedná se o veřejnou neuniverzitní výzkumnou instituci, kterou tvoří soustava vědeckých pracovišť. Svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky (AV ČR) a dalšími právními předpisy. Výzkum prováděný AV ČR usiluje o rozvoj poznání na mezinárodní úrovni, respektuje však přitom aktuální potřeby české společnosti“.[3]

AV ČR se věnuje základnímu výzkumu ve všech odvětvích s důrazem na aktuální potřeby české ekonomiky, spolupracuje s aplikovaným výzkumem a podílí se na výchově badatelů.

Je financována především ze státního rozpočtu a to z kapitoly Akademie věd ČR. Zřizuje také grantovou agenturu s názvem Grantová agentura ČR, která poskytuje především účelovou podporu financování projektů. [4]

2.1.5 Grantová agentura České republiky

GA ČR je jednou z nezávislých státních institucí, která podporuje základní výzkum. Cílem činnosti je financovat vědecké projekty základního vědeckého výzkumu na základě vědecké soutěže, podporovat spolupráci s mezinárodními vědeckými organizacemi a dbát na co nejúčelnější využití prostředků v zájmu české vědy. [33]

V roce 2011 byla v GA ČR zřízena sekce vnějších vztahů, mezinárodní spolupráce a administrativní podpory. Podporuje výměnu českých doktorandských studentů se zahraničními, reprezentuje české vědce v zahraničí a napomáhá k rozšiřování vědecké spolupráce.[32]

Systém vztahů mezi jednotlivými subjekty systému inovačního podnikání je označován jako inovační infrastruktura.

„Inovační infrastrukturu tvoří systém vztahů mezi jednotlivými výzkumnými, vývojovými, výrobními, obchodními a dalšími specializovanými subjekty, charakterizovaný jejich vzájemnou spoluprací s cílem komercializovat výsledky výzkumu – od analýzy a legislativy, přes výzkum po technologický transfer, finální výrobu a marketing“. [42]

Pokud se jednotlivé subjekty určitého regionu sdruží, jedná se o klastr, tedy *„soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací - zejména institucí terciárního vzdělávání (vysokých škol, vyšších odborných škol) - jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.“* [12]

2.1.6 Agentura pro podporu podnikání a investic Czechinvest

„CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center“. [13]

Zprostředkovává finanční prostředky ze státního rozpočtu a EU. Poskytuje odborné konzultace soukromým podnikům a angažuje se v zapojení veřejných institucí do inovačního procesu.

3 FINANCOVÁNÍ INOVAČNÍCH AKTIVIT

V závislosti na odvětví a intenzitě inovačního procesu je důležitou součástí výzkum a vývoj, který umožňuje aplikaci vlastních nebo externích poznatků k vytvoření konkurenceschopnějších výrobků. Inovace nižších řádů nemusí požadovat poznatky výzkumu a vývoje, ale přesto vyžadují náklady na uplatnění racionalizačních prvků. Především technologické inovace se neobejdou bez výzkumu a vývoje. Náklady na výzkum však jsou pro většinu podniků tak vysoké, že je nedokážou pokrýt ze svých vlastních zdrojů. Podniky se zájmem o inovační podnikání mohou využít jednu z možností financování. [53]

Na obrázku č. 1 je zachycena struktura možnosti financování inovačních aktivit.

Obrázek 1: Zdroje financování inovací

Zdroj: [53]

3.1 Podpora z veřejných zdrojů

Podle EU je veřejná podpora definována jako podpora v jakékoliv formě poskytnutá ze státních prostředků, v rámci této podpory může dojít ke zvýhodnění některých podniků a narušení hospodářské soutěže. Hospodářská soutěž není narušována tzv. podporou de minimis. „De minimis představuje takovou podporu, která nesmí spolu s ostatními podporami de minimis poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši odpovídající částce 200 000 EUR. Tento finanční strop platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím tříletém období. Za tříleté období se považují fiskální roky používané k daňovým účelům.“ [15]

3.1.1 Státní podpora

Stát poskytuje podporu přímou a nepřímou. Přímá podpora je poskytována podle zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje, zaměřuje se pouze na poskytování podpory přímé, ostatní možnosti opomíjí. Upravuje pouze financování výzkumu a vývoje, inovacím se nevěnuje. Dochází tedy k striktnímu odtržení výzkumu od konečné aplikace výsledků do praxe. [53] [58]

Přímá podpora je realizována účelově nebo institucionálně. *„Účelová podpora může být poskytnuta pouze na základě výsledků veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji na grantové projekty z výdajů na výzkum Grantové agentury ČR nebo Akademie věd ČR, programové projekty základního a aplikovaného výzkumu, včetně infrastruktury, realizující Národní program výzkumu z výdajů na VaV poskytovatelů, nebo programové projekty aplikovaného výzkumu, včetně infrastruktury, a vývoje z výdajů na VaV poskytovatelů, určených na realizaci jejich programů“*. [58]

Institucionální podpora je určena výzkumným organizacím, které jsou zřízeny ze zákona nebo ústředními orgány. Na základě výsledků jejich činnosti jsou financovány jejich náklady na provoz, mzdy nebo programy.[53]

Méně významnou část podpory v ČR tvoří nepřímá podpora. V ČR je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu. Je definována jako odpočet odpočitatelných položek od základu daně. Využívat tuto podporu mohou podniky od roku 2005 a každým rokem přibývá počet subjektů, které této podpory využijí, např. v roce 2011 nepřímé podpory využilo 867 podniků, tj. necelých 32% podniků věnujících se VaV.[24][21]

3.1.2 Podpora z EU

Po vstupu ČR do EU se českým podnikům i výzkumným institucím otevřely nové možnosti financování inovačních aktivit. Podpory se podnikům může dostat prostřednictvím rámcových programů EU nebo strukturálních fondů.

Pro období 2007-2013 je aktivní Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP), který se *„zaměřuje hlavně na malé a střední podniky (MSP), podporuje inovační činnosti (včetně ekologických inovací), zajišťuje lepší přístup k finančním prostředkům a poskytuje služby na podporu podnikání v regionech.“* [30]

Obsahuje tři operační programy, pro každý z nich jsou stanoveny specifické cíle k dosažení konkurenceschopnosti. Charakteristickým znakem podpory rámcových programů

je nutnost vložení vlastních prostředků a prostřednictvím programu čerpat pouze určité procento celkových nákladů. [53][30]

Čerpat prostředky na inovační aktivity ze strukturálních fondů lze prostřednictvím Operačního programu Podnikání a inovace, který je určen pro MSP na programovací období 2007-2013. Připraveno je celkem patnáct programů podpory v oblasti zpracovatelského průmyslu a služeb. Je vytvořen v návaznosti na strategické dokumenty ČR (např. Národní inovační politika) a je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Cílem je podpořit rozvoj podnikatelského prostředí a přenos výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe.[41]

3.2 Soukromé zdroje financování

Veřejné prostředky mají nezastupitelnou úlohu ve financování inovací, nejdůležitější však musí být zdroje soukromé. Především v počáteční fázi inovačního procesu je investice kapitálu velice riziková a podnik musí investovat vlastní prostředky.

3.2.1 Podnikové zdroje

Soukromé zdroje mohou být interní (vnitřní) nebo externí (vnější). Vnitřní zdroje pocházejí z podniku, jedná se o zisk, neboli tzv. samofinancování, odpisy a dlouhodobé finanční rezervy. Výši zisku ovlivňuje výše daňové sazby, ale i výše odpisů zahrnutelná do odpočtu nákladů.[53]

Externí zdroje financování jsou prostředky získané např. emisí podnikových akcií.

3.2.2 Banky

Další příležitostí, jak získat finanční prostředky je získání bankovního úvěru. Ve spolupráci s komerčními bankami však vyvstává problém s nedostatečností poskytnutých ekonomických výhledů o návratnosti investice, které banka vyžaduje. Podnik většinou přichází s propracovaným technickým plánem, který je ovšem pro banku těžko vyhodnotitelný. Poskytnutí úvěru je pro banku vysoce rizikové a nemusí k němu dojít z důvodu nesplnění všech bankou požadovaných kritérií. Pokud dojde k poskytnutí, tak mnohdy za velice nevýhodných podmínek pro podnik. [53]

Zvýhodněné úvěry mohou podniky získat u Českomoravské záruční a rozvojové banky, která je rozvojovou bankou ČR. Banka je zaměřena především na „podporu malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu,

strukturálních fondů a krajů a poskytování zvýhodněných úvěrů pro rozvoj technické infrastruktury obcí“. [19]

Další bankou, podporující české podniky, je Česká exportní banka, která poskytuje podnikům především úvěry pro překlenutí nesouladu mezi vývozem a přijetím inkasa za zboží. Podporuje tak vývoz českých výrobků do zahraničí. Nabízí širokou škálu produktů, kterými doplňuje nabídku produktů komerčních bank. [18]

3.2.3 Alternativní zdroje

Alternativním zdrojem je Venture kapitál, někdy překládaný jako rizikový kapitál. Jde o soukromý kapitál vkládaný investorem do rozvoje projektu konkurenceschopného výrobku nebo služby. Investor vloží své prostředky do rozpočtu podniku a tím navýší základní kapitál podniku, získává tak zpravidla menšinový podíl a odpovídající podíl na zisku. U financování inovací lze financování rozlišit na first-stage financing, second-stage financing a third-stage financing, podle toho, o jakou fázi inovačního procesu se jedná. V ČR jsou tuzemští i zahraniční investoři sdruženi v České venture kapitálové asociaci. [14][53]

Dalším alternativním zdrojem financování je business angel, tj. *„individuální investor využívající vlastní kapitál na financování perspektivních malých a středních podniků s výrazným růstovým potenciálem s cílem zhodnocení vložených prostředků“.* [8]

Individuální investor investuje nejen své prostředky, ale mnohdy je zainteresován i ve vedení podniku, přichází s určitým know-how v podobě zkušeností v daném oboru nebo kontaktů na potenciální partnery. Tito investoři se sdružují do business angels sítí, v ČR v současnosti fungují čtyři (např. Business Angel Czech, Angel Investor Association). [8][7]

4 DOKUMENTY PODPORUJÍCÍ INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ

V této kapitole budou popsány jednotlivé dokumenty týkající se inovačního podnikání. Z mezinárodních dokumentů, konkrétně dokumentů EU, vychází národní dokumenty stanovující cíle, kterých by měla ČR v oblasti VaVaI dosáhnout. Regionální dokumenty se zpracovávají především v krajích.

4.1 Jednotná evropská strategie

Strategie Evropa 2020 byla vydána Evropskou komisí v roce 2010. Jedná se o strategický dokument, který stanovuje cíle hospodářského růstu Evropské unie do roku 2020. Evropská unie stanovila 5 oblastí, ve kterých se bude pokrok sledovat. Týkají se zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, změny klimatu a udržitelných zdrojů energie, vzdělání a boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Konkrétní cíl pro výzkum a vývoj je „*investovat do výzkumu a vývoje 3% HDP Evropské unie*“. [29]

Jedním z programů Evropa 2020 je Evropská unie inovací. Tento dokument rozšiřuje a konkretizuje způsoby jak cíle pro výzkum a vývoj Evropy 2020 dosáhnout. Cíle Unie inovací se zaměřují na posílení evropské báze vědeckých poznatků, převádění dobrých nápadů do praxe prostřednictvím podpory podnikům, snížení nerovnosti mezi jednotlivými oblastmi Evropské unie předáváním informací o inovacích a v neposlední řadě na soustředění zdrojů tak, aby mohlo dojít k průlomovým inovacím. [29]

Strategie Evropa 2020 navazuje na předchozí Lisabonskou strategii, která byla přijata v roce 2000 a vypršela v roce 2010. Podle této strategie se Evropská unie měla stát "nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou, schopnou udržitelného hospodářského růstu s více a lepšími pracovními místy a s větší sociální soudržností" [9]

4.2 Národní dokumenty

4.2.1 Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015 (dále jen NP VaVaI) nahrazuje politiku na léta 2004-2008. Jedná se o strategický dokument, který je jedním z hlavních nástrojů pro realizaci reformy VaVaI, která byla schválena v březnu 2008.

„*Cílem NP VaVaI je vytvořit rámec pro realizaci opatření v oblasti VaVaI stimulujících rozvoj znalostí společnosti, který povede k dalšímu růstu konkurenceschopnosti české ekonomiky a ke zlepšení kvality života obyvatel ČR.*“ [47]

NP VaVaI je rozdělena na 6 částí: „*Východiska NP VaVaI, Hlavní principy NP VaVaI, Cíle a aktivity NP VaVaI, Hlavní principy NP VaVaI po roce 2015, Nároky a dopady a Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009-2011.*“ [46]

Obsahuje 9 cílů, tj.: „*zavést strategické řízení VaVaI na všech úrovních, zacílit veřejnou podporu VaV na potřeby udržitelného rozvoje, zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVaI, využívat výsledky VaV v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve VaVaI, zlepšit zapojení ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVaI, zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVaI, vytvořit v ČR prostředí stimulující VaVaI, zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech, důsledně hodnotit systém VaVaI.*“ [46]

NP VaVaI reaguje na nedostatky systému VaVaI v ČR, jejichž odstraňováním chce přispět k vytvoření prostředí, které bude motivovat jednak k excelentnímu výzkumu a tvorbě nových poznatků využitelných v aplikacích, a zároveň povede k růstu poptávky po výsledcích VaV z aplikační sféry a jejich transformaci do inovačních produktů a služeb.[46]

4.2.2 Národní inovační strategie České republiky

Národní inovační strategie České republiky (dále NIS) vychází ze strategického dokumentu Unie inovací. Je společným dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a byla schválena vládou v září 2011. Jedná se o dokument zpracovávající podklady a východiska pro efektivní funkci celého systému inovačního podnikání. Je zde vyzdvížena nutnost např. spojení nových znalostí a podnikavosti, spolupráce soukromých firem s výzkumnými institucemi nebo podpora terciárního vzdělání.[40]

„*Hlavním cílem NIS je posílení významu inovací a využívání špičkových technologií jako zdroje konkurenceschopnosti ČR a zvyšování jejich přínosů pro dlouhodobý hospodářský růst, pro tvorbu kvalitních pracovních míst a pro rozvoj kvality života na území ČR.*“ [40]

Dokument je rozdělen na 4 prioritní osy: Excelentní výzkum, Rozvoj spolupráce pro transfer znalostí mezi podnikovým a akademickým sektorem, Inovační podnikání, Lidé:hlavní nositelé nových nápadů a iniciátoři změn. Každá z těchto os je dále rozdělena na několik dílčích cílů. [27]

Obsahuje také zhodnocení silných a slabých stránek systému. Mezi silné řadí tradici průmyslové výroby, kladný přístup vlády k inovačnímu podnikání nebo zvyšující se počet MSP se zájmem o inovace. Slabou stránkou je nedostatek finančních prostředků, nedostatečná

podpora ze strany veřejných institucí a nízká podpora výchovy k podnikavosti. To vše má vliv na nízký počet uvedených inovovaných výrobků na trh. [40]

4.2.3 Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012-2020

Strategie s podtitulem „Zpět na vrchol“ si klade za cíl stanovit jednotlivé kroky k tomu, aby se ČR stala do roku 2020 jednou z dvaceti nejkonkurenceschopnějších zemí světa. Strategie Ministerstva průmyslu a obchodu je rozdělena do devíti pilířů: Inovace, Podnikání a trh zboží a služeb, Finanční trhy, Trh práce, Vzdělanost, Zdravotnictví, Makroekonomika, Infrastruktura a Instituce. Hlavními pilíři jsou Inovace, Infrastruktura a Instituce. Dále se dělí na více než čtyřicet konkrétních projektů, které stanovují přesné kroky k dosažení cíle. [10][57]

Jeho hlavním cílem je *„posílení významu inovací jako zdroje konkurenceschopnosti ČR a jejich přínosů pro dlouhodobý hospodářský růst, pro tvorbu kvalitních pracovních míst a pro rozvoj kvality života v ČR“* [57]

Těchto cílů by mělo být dosaženo zvýšením inovační poptávky, zlepšením informovanosti mezi VaV a soukromým sektorem, vytvořením finančních, materiálních a jiných podmínek pro rozvoj excelentního výzkumu, zacílením veřejné podpory na klíčová technologická odvětví a vytvořením funkčního systému řízení a koordinace politik a nástrojů inovační politiky a VaV.

Pilíř Inovace obsahuje šest projektů:

1. Institucionální rámec pro koordinaci rozvoje. Cílem je navržení změn v systému VaVaI, přesné stanovení kompetencí jednotlivých subjektů inovačního systému.
2. Prostředí pro excelentní výzkum VaV. Cílem vyšší efektivita investic do VaV, kvalitnější materiální zabezpečení a zajištění kvalitních lidských zdrojů. Tohoto cíle by mělo být dosaženo několika opatřeními, např. novým systémem hodnocení projektů VaV, efektivnějším doktorským studiem nebo vytvoření podmínek pro příliv odborníků ze zahraničí.
3. Rozvoj spolupráce a transferu znalostí mezi podnikovým a VaV sektorem. Cílem je zvýšit připravenost výzkumných institucí na spolupráci se soukromým sektorem, zlepšení vzájemné komunikace a motivace ke komercializaci výsledků VaV.

4. Spolupráce mezi podniky. Tento projekt si klade za cíl zlepšit spolupráci mezi podniky, která se zaměřuje na realizaci inovačních aktivit. Nedílnou součástí splnění tohoto cíle je důsledné mapování výsledků spolupráce.
5. Foresight a technologické oblasti strategického významu. Cílem je monitorovat zahraniční trhy a vývoj VaV tak, aby byly zjištěny současné potřeby ve světě a ČR na ně mohla včas zareagovat.
6. Kosmické aktivity českých firem. Cílem je zapojit více českých firem do projektů Evropské kosmické agentury a více se tak angažovat na mezinárodním poli. Význam kosmických aktivit přesahuje význam ekonomický, kdy z kosmického výzkumu plyne unikátní know-how, ale zasahuje i do rámce strategického a politického. [10]

Každý z výše uvedených projektů má předem dané cíle, měřítka pro zhodnocení dosažených výsledků, garanta i očekávaný výsledek. *„Na rozdíl od všech předchozích dokumentů má dnes předkládaná Strategie prostřednictvím více než 40 projektových karet jasně stanovenou cestu, jak této vize dosáhnout“*, řekl ministr průmyslu a obchodu Martin Kocourek. [57]

V některých zemích je strategie konkurenceschopnosti synonymem pro inovační strategii, v ČR je inovační strategie pouze jedním z pilířů konkurenceschopnosti, neboť se ČR stále potýká se základními překážkami růstu (např. neefektivita veřejné správy).

4.3 Regionální dokumenty

Regionální inovační strategii má v současnosti aktuální osm krajů z celkových čtrnácti v ČR, tj. hlavní město Praha, Jihočeský, Jihomoravský, Královéhradecký, Liberecký, Moravskoslezský, Pardubický a Zlínský. V přípravě má Regionální inovační strategii kraj Olomoucký a kraj Vysočina. Karlovarský kraj má platnou Strategii konkurenceschopnosti zahrnující i inovace. Jednotlivé kraje a platnost jejich inovačních strategií je zachycena v tabulce 2.

Tabulka 2: Regionální inovační strategie v krajích ČR

kraj	Regionální inovační strategie
Jihočeský	platná (2007-2015)
Jihomoravský	platná třetí verze (2009-2013)
Karlovarský	není (Nahrazena Strategií konkurenceschopnosti)
Královéhradecký	platná (od 2010)
Liberecký	platná (od 2009)
Moravskoslezský	platná (2010-2020)
Olomoucký	není (v současnosti se připravuje)
Pardubický	platná (od 2006)
Plzeňský	není
Praha	platná (od 2004)
Středočeský	není
Ústecký	není
Vysočina	není (v současnosti se připravuje)
Zlínský	platná (2008-2013)

Zdroj: [2][39][45], vlastní zpracování

5 INOVAČNÍ PODNIKÁNÍ V JIHMORAVSKÉM A PARDUBICKÉM

KRAJI

V této kapitole budou stručně charakterizovány oba sledované kraje včetně jejich inovačních strategií. Následuje hodnocení úrovně inovačního podnikání krajů a doporučení k jejich dalšímu rozvoji.

5.1 Pardubický kraj

Pardubický kraj se nachází na východě území ČR a zaujímá 4 518,9 km². Skládá se ze čtyř okresů- Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí, ve kterých žije celkem 516 440 obyvatel, což je necelých 5% populace ČR. Krajským městem jsou Pardubice s počtem obyvatel okolo 89 000. Míra registrované nezaměstnanosti je 8,44%. HDP kraje činí 153 224 mil. Kč, tj. na obyvatele 296 796 Kč. Pardubický kraj je, co se týče HDP na jednoho obyvatele, podprůměrným regionem, nezaměstnanost se pohybuje mírně nad průměrem ČR. Nejvýznamnějším odvětvím průmyslu je průmysl chemický, dále pak elektrotechnický či potravinářský. (údaje k 31.12.2012) [23]

Pardubický kraj patří mezi kraje s platnou Regionální inovační strategií. Regionální inovační strategii Pardubického kraje zpracovala Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje a Rada kraje ji schválila v říjnu 2006. [51]

Strategie Pardubického kraje vychází z nadřazených národních dokumentů a také z Programu rozvoje Pardubického kraje, který se zaměřuje na ekonomický a sociální rozvoj. Hlavními cíli strategie je vytvářet podmínky pro inovační podnikání v kraji, podporovat MSP, inovační infrastrukturu a vzdělávání. Obsahuje dvě části: analytickou a návrhovou. První analytická část popisuje stav inovačního podnikání v kraji před vytvořením strategie, popisuje postup vedoucí k vypracování strategie a stanovuje cíle, kterých má být dosaženo. V rámci zjištění stavu inovačních aktivit v kraji byly provedeny průzkumy inovačního prostředí kraje, např. průzkum podnikatelských subjektů na území Pardubického kraje, který dopomohl k vytvoření databáze MSP s inovačním potenciálem, která je součástí dokumentu. Obsahuje také analýzu inovačního prostředí včetně vybraných statistických dat. Ze SWOT analýzy, tj. analýzy zohledňující silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, provedené v rámci Programu rozvoje Pardubického kraje, vyplývá pro inovační podnikání několik možných východisek. Klíčové prvky SWOT analýzy jsou zachyceny v tabulce 3. Součástí strategie je popis vysokého školství a jednotlivých subjektů inovačního systému v kraji. Z výsledků výzkumů vychází druhá, návrhová část. V návrhové části je definován hlavní cíl strategie, tj. „Dosažení

kvality života obyvatel regionu srovnatelné s vyspělými regiony Evropy prostřednictvím zvýšení jeho konkurenceschopnosti a atraktivity pro investice“. Dokument je dále rozdělen na dva tematické okruhy: Lidské zdroje a vzdělanost a Infrastruktura pro podnikání, ekonomický potenciál, inovace. Pro každý okruh jsou stanoveny strategické cíle. Strategické cíle prvního okruhu se zabývají podporou technických profesí, celoživotního vzdělávání a souladem lidských zdrojů s poptávkou po těchto zdrojích. Pro druhý okruh je cílem zvýšit konkurenceschopnost podniků, zvýšit kooperaci mezi soukromým sektorem a institucemi VaV, rozvoj inovační infrastruktury, používání informačních technologií a celkové zlepšení postavení regionu. Prostřednictvím priorit stanovených pro jednotlivé cíle by mělo dojít realizaci těchto cílů. [51]

Tabulka 3: SWOT analýza inovačního prostředí Pardubického kraje

Silné stránky	Slabé stránky
- vysoký podíl MSP na celkové zaměstnanosti a HDP - vysoká flexibilita MSP na trhu - nárůst tržeb z průmyslové výroby - širší spektrum průmyslových odvětví - průmyslová tradice - existence poradenských center pro podnikatele	- stále nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v kraji - malý počet absolventů s maturitou z technických oborů - nedostatečná podpora inovací MSP - omezené možnosti získávání úvěrů zejména pro MSP - omezený přístup MSP k VaV - nízká podpora VaV
Příležitosti	Hrozby
- příchod nových investorů - rozvoj nových technologií - podpora MSP (např. formou cenově zvýhodněných pozemků a objektů pro podnikatelské záměry ze strany obcí) - spolupráce firem v rámci klastrů - rozvoj stávajících průmyslových zón - podpora inovací z národní i krajské úrovně - zkvalitňování a rozšiřování služeb poskytovaných poradenskými centry - rozvoj lidských zdrojů v oblasti inovací - existence regionální inovační strategie kraje	- nekalá konkurence ze strany některých velkých podniků vůči MSP - nízká komunikace mezi podniky a externími výzkumnými organizacemi - nedostatek finančních prostředků na inovace, VaV - nízké výdaje na VaV proti průměru EU - pokles počtu přihlášených a udělovaných patentů

Zdroj: upraveno podle [51]

Na dosažení stanovených cílů se podílejí subjekty inovačního podnikání s působností v celé ČR a také subjekty s regionální působností.

Prvním subjektem inovačního systému je Pardubický kraj, který je zadavatelem inovační strategie. Regionální inovační strategii zpracovala Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, která je sdružením právnických osob a jejím cílem je přispívat k rozvoji Pardubického kraje. Spolupracuje s orgány samosprávy, podílí se na tvorbě rozvojových dokumentů a poskytuje poradenství. Neorientuje se pouze na inovační podnikání, nýbrž na komplexní socioekonomický rozvoj. [52]

Poradenství podnikům poskytuje také Euro Info centrum Pardubice, které je jedním ze sedmi pracovišť ČR, zapojených do sítě Euro Info Center. Centra jsou zakládána z iniciativy Evropské komise v mnoha zemích EU. Jedná se o pracoviště podávající informace podnikům o možnosti financování jejich aktivit v rámci některého z programů EU, informace o zahraničním podnikatelském prostředí, kontakty na jiné instituce v ČR a zahraničí nebo poskytuje informační materiály Evropské komise. V kraji působí od roku 2003. [43]

Univerzita Pardubice je jedinou univerzitou v Pardubickém kraji. Probíhá zde výzkumná činnost v základním i aplikovaném výzkumu, převážně v rámci grantových soutěží a agentur. Řadí se k českým vysokým školám a výzkumným organizacím s vysokým vědeckým výkonem.

Jedním z projektů, na kterém se podílí Univerzita Pardubice, je Technopark, jehož vznik byl avizován již v inovační strategii. Je rozdělen na tři části: Podnikový inkubátor, který má napomáhat začínajícím podnikatelům, poskytnout jim poradenství; Centrum pro transfer technologií, kde se vytváří nové technologie a následně předávají soukromému sektoru; Vědeckotechnický park poskytující prostory s technologiemi, které budou k dispozici podnikům především k výrobě produktů s vysokou přidanou hodnotou. Technopark byl otevřen v roce 2004, ale vzhledem k nízkému zájmu firem o nabízené služby je společnost od ledna 2013 v insolvenčním řízení. [31]

Dalšími subjekty jsou Krajská hospodářská komora Pardubického kraje nebo Regionální poradenské centrum Pardubice, které poskytuje poradenství pro MSP. Na území kraje působí i národní subjekty inovačního systému. [51]

5.2 Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj je čtvrtým největším krajem ČR s rozlohou 7 194,8 km². Kraj je rozdělen na sedm okresů: Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Obývá ho 1 166 313 obyvatel, z čehož 378 965 obyvatel bydlí v krajském městě

Brno. Registrovaná nezaměstnanost je 9,81%. Regionální HDP činí 396 083 mil. Kč, tj. na jednoho obyvatele 340 093 Kč. (údaje k 31.12.2012) [22]

Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj lze považovat za průkopníka na poli inovačních strategií. První strategie zde byla vypracována již v roce 2001. V současnosti je aktuální již Regionální inovační strategie III. Dokument byl vyvíjen ve třech fázích, nejprve byla zpracována analýza inovačního prostředí, poté byl předložen návrh strategie a nakonec návrh akčního plánu, tedy konkrétních projektů a jejich realizace. Návrh strategie i akčního plánu byl konzultován s inovačními podniky a nakonec v říjnu 2008 schválen. V rámci analýzy inovačního prostředí byla uskutečněna kvantitativní analýza s cílem určit klíčová odvětví průmyslu a vytvořit databázi podniků těchto klíčových odvětví, ze které vychází terénní průzkum podnikatelského prostředí, mapující situaci podniků. Za klíčové odvětví je označeno strojírenství, informační a komunikační technologie, elektrotechnika, life-sciences, výroba speciálních textilií a environmentální technologie. Z provedených analýz a průzkumů byla vytvořena SWOT analýza. Klíčové prvky SWOT analýzy jsou zachyceny v tabulce 4. Za silnou stránku je považována silná podpora inovačního podnikání, rozvíjející se infrastruktura, růstový potenciál ekonomiky nebo existence podpůrných organizací, které disponují znalostmi o možnostech čerpání veřejných zdrojů. Slabou stránkou je nízká schopnost udržet mladé talentované vědce v regionu, relativně nízký počet globálně konkurenceschopných firem, nízký počet osob se schopností řídit inovační proces. Příležitostí je zapojení statutárního města Brna ve větší míře na realizaci strategie, příliv lidských zdrojů ze zahraničí, využití a zlepšení spolupráce podniků s institucemi VaV. Hrozbou je hospodářská krize postihující klíčová odvětví, možná ztráta politické podpory v oblasti inovačního podnikání nebo nedostatek lidských zdrojů k realizaci inovační strategie. [38]

Tabulka 4: SWOT analýza inovačního prostředí Jihomoravského kraje

Silné stránky	Slabé stránky
- regionu jako lídra v oblasti inovací - podpůrné instituce se znalostí práce s užíváním veřejných zdrojů - existující a rozvíjející se veřejná infrastruktura pro podporu konkurenceschopnosti - silná politická podpora v oblasti inovací - růstový potenciál regionální ekonomiky - existence vědeckých mezinárodně konkurenceschopných VaV týmů	- nedostatečná atraktivita klíčových vědních oborů pro mladé talenty - potenciál pracovišť VaV není využitý - relativně malé množství globálně konkurenceschopných firem - nerozvinutý systém podpory transferu technologií - administrativní náročnost čerpání veřejných prostředků
Příležitosti	Hrozby
- příliv lidských zdrojů ze zahraničí - intenzivnější zapojení statutárního města Brna do implementace inovační strategie - využití potenciálu spolupráce technologických firem a akademických pracovišť	- prosazování zájmu vědců na úkor zájmů jejich zaměstnavatele - negativní dopady hospodářské krize na klíčová odvětví - ztráta politické podpory v oblasti inovací - nedostatek lidských zdrojů pro implementaci inovační strategie

Zdroj: upraveno podle [38]

Návrh strategie je členěn do čtyř os: transfer technologií, poradenství MSP, lidské zdroje a internacionalizace. Dále je rozčleněn podle jednotlivých klíčových odvětví. Hlavní vizí je, aby byl Jihomoravský kraj v roce 2013 nejvíce inovativním regionem ČR a zařadil se mezi padesát nejnovativnějších regionů v EU. Každá prioritní osa má stanovený cíl, kterého má být dosaženo realizací několika projektů. [38]

Na Regionální inovační strategii se mimo kraje podílelo i statutární město Brno. Většina subjektů inovačního systému se nachází v Brně. Mimo celostátně působících subjektů, v kraji působí např. :

Regionální rozvojová agentura Jihomoravského kraje je zájmové sdružení právnických osob, založené v roce 1997 původně k zprostředkování programů přeshraniční spolupráce EU, její činnost se postupem času rozšířila a v současnosti je zaměřena na rozvoj kraje a především zprostředkování prostředků ze strukturálních fondů EU a rozvoj investic v regionu. Agentura se podílela na tvorbě inovační strategie. [50]

Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu je zájmové sdružení právnických osob, které napomáhá nadaným studentům k zapojení do VaV a pomáhat tak ke zvyšování lidského potenciálu kraje. [35]

Jihomoravské inovační centrum je zájmové sdružení právnických osob, které pomáhá podnikům s realizací jejich inovací a pomáhá při spolupráci výzkumných institucí s veřejným sektorem.[37]

5.3 Hodnocení úrovně inovačního podnikání

Hodnotit úroveň inovačního podnikání lze podle mnoha kritérií. V následující kapitole jsou hodnoceny podle struktury a vzdělanosti obyvatelstva, vstupů a výstupů VaV, podnikatelské aktivity podniků a přímých zahraničních investic.

Tabulka 5 zobrazuje multikriteriální zhodnocení pro všechny kraje ČR, které zpracovalo Technologické centrum Akademie věd ČR pro rok 2007.

Z tabulky lze soudit, že Jihomoravský kraj je nadprůměrným regionem. Pardubický kraj lze hodnotit jako průměrný až mírně podprůměrný, pouze čtyři kritéria jsou hodnocena průměrně, avšak mezi ostatními kritérii jsou velké rozdíly, dvakrát je kraj hodnocen jako vysoce podprůměrný a dvakrát jako vysoce nadprůměrný. Jihomoravský kraj je ve všech kritériích minimálně průměrný, podle hodnocení Technologického centra AV ČR je celkově hodnocen jako nadprůměrný. Nejlépe hodnoceným krajem ČR je hlavní město Praha, kde převažuje vysoce nadprůměrné hodnocení.[55]

Tabulka 5: Kvalitativní hodnocení krajů podle jednotlivých faktorů

	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králohradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Studenti	1	5	3	3	5	4	4	2	2	2	2	3	2	2
Pracovní atraktivita	1	1	2	2	3	4	3	3	3	3	3	4	4	5
Aglomerační výhody	1	2	2	2	3	3	3	4	5	5	2	2	2	4
Koncentrace VaV	1	3	4	4	5	4	3	3	3	4	2	4	4	3
Potenciál technologických center	1	2	4	3	5	5	5	4	4	5	2	3	3	2
Investice	1	2	3	5	4	3	4	3	4	4	3	3	4	5
Průmyslové zóny	5	1	1	4	4	1	4	1	5	5	3	2	4	3
Projektová aktivita	4	2	3	3	5	4	4	2	1	2	2	2	1	3
Instituce inovační infrastruktury	2	4	2	1	5	3	3	4	3	4	1	4	3	1
Makroekonomická pozice regionu	1	2	3	3	5	4	5	3	4	4	2	5	5	4
High-tech obory ¹	1	2	2	3	5	4	5	2	1	4	2	2	3	4
Mid-tech obory ²	5	1	3	2	5	2	3	3	2	4	3	3	4	3
Výstupy duševního vlastnictví	1	3	4	3	5	5	2	2	2	4	2	3	3	2
Náklady na duševní vlastnictví	1	5	1	2	5	4	5	2	3	5	1	1	4	4

Pozn.: Kritéria jsou hodnocena čísly podle toho, zda jsou kraje v dané oblasti vysoce nadprůměrné=1, nadprůměrné=2, průměrné=3, podprůměrné=4 nebo vysoce podprůměrné=5 v rámci krajů ČR.

Zdroj: upraveno podle [55]

¹ odvětví špičkových technologií zpracovatelského průmyslu a služeb

² odvětví pokročilých technologií zpracovatelského průmyslu[38]

5.3.1 Obyvatelstvo

Výchozím předpokladem pro realizaci inovačního podnikání jsou lidské zdroje. Údaje o obyvatelstvu v obou krajích jsou zachyceny v tabulce 6. Obyvatelstvo Pardubického kraje tvoří necelých 5% obyvatelstva ČR, 68,7% obyvatel je ve věku 15-64 let. Téměř stejný podíl obyvatel v produktivním věku je v Jihomoravském kraji, tj. 68,9%. Vzdělanostní struktura obyvatelstva těchto krajů se již liší. Zatímco v Pardubickém kraji tvoří největší podíl mezi osobami staršími patnácti let osoby mající středoškolské vzdělání bez maturity, tj. 38,44%, v Jihomoravském kraji jsou to osoby se středoškolským vzděláním s maturitou, tj. 36,67%. Vysokoškolsky vzdělaných osob je v Pardubickém kraji 12,29%, v Jihomoravském 10,49%. Vysokoškolských studentů s trvalým bydlištěm v Pardubickém kraji je 2511, z toho 167 v doktorském studijním programu, což je v rámci krajů ČR podprůměrný výsledek. V Jihomoravském kraji žije 6410 vysokoškolských studentů, z toho 667 v doktorském studijním programu, což je na rozdíl od Pardubického kraje vysoce nadprůměrný výsledek. (údaje k 31.12.2011) [23][22]

Tabulka 6: Údaje o obyvatelstvu pro oba sledované kraje

	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj
celkový počet obyvatel	516 440	1 166 313
ve věku 0-14 let	14,9%	14,4%
ve věku 15-64 let	68,7%	68,9%
ve věku 65 a více let	16,4%	16,7%
základní nebo bez vzdělání	71 700 (16,26%)	155 900 (17,11%)
středoškolské vzdělání bez maturity	169 500 (38,4%)	325 700 (35,74%)
středoškolské vzdělání s maturitou	145 500 (33%)	334 200 (36,67%)
vysokoškolské vzdělání	54 200 (12,29%)	95 000 (10,49%)

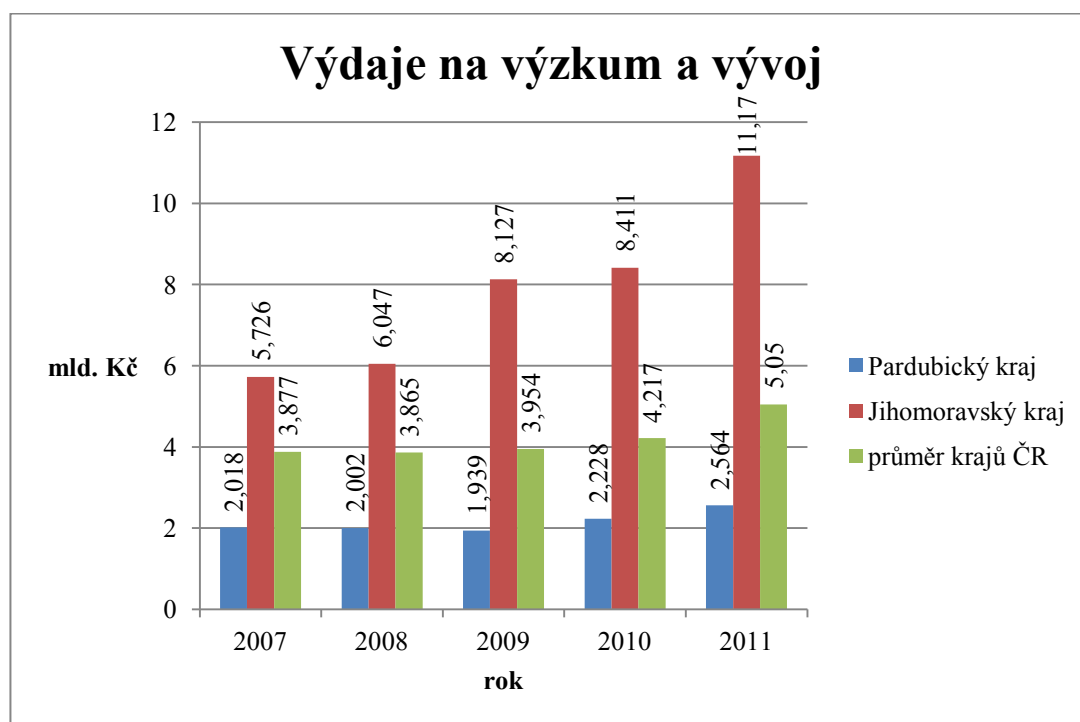
Zdroj: [23][22], vlastní zpracování

5.3.2 Vstupy výzkumu a vývoje

Dalším výchozím faktorem pro inovační podnikání jsou vstupy VaV. Graf (obrázek 2) zobrazuje výdaje na VaV za období od roku 2007 do roku 2011 pro oba sledované kraje. Výdaje v Jihomoravském kraji jsou dlouhodobě vysoce nadprůměrné, v roce 2011 přesáhly hodnotu 11 mld. Kč. V Pardubickém kraji jsou výdaje na VaV ve výši 2,564 mld. Kč dlouhodobě podprůměrné. Podle sektoru provádění VaV, kdy jsou zohledněny podle metodiky ČSÚ pouze výdaje organizací konkrétního sektoru bez ohledu na zdroj financování,

má největší podíl v obou krajích sektor podnikatelský. V Pardubickém kraji byly v posledním sledovaném roce 2,2 mld. Kč, v Jihomoravském 5,43 mld. Kč, což je méně než polovina celkových výdajů na VaV. V Pardubickém kraji byly výdaje vysokoškolského výzkumu 304 mil. Kč, oproti Jihomoravskému kraji, kde činily 4,36 mld. Kč. V Pardubickém kraji je jedinou vysokoškolskou institucí univerzitního typu Univerzita Pardubice, zatímco v Jihomoravském kraji je celkem 14 vysokých škol, z toho 5 univerzit a jedna státní vysoká škola. V tabulce 7 je zachycen počet pracovišť VaV, v Pardubickém kraji se věnuje VaV celkem 141 subjektů, z toho 127 v podnikatelském sektoru. V Jihomoravském kraji je subjektů provádějících VaV více než třikrát více, tj. 445, z toho 367 v podnikatelském sektoru. Velké množství vládních pracovišť VaV tvoří pracoviště Akademie Věd ČR. Velký rozdíl mezi počty vysokých škol i výzkumných organizací vyplývá již z velikosti jednotlivých krajských měst, počtu obyvatel kraje a koncentrace lidských zdrojů. [24][38]

Ve Strategii Evropa 2020 je stanoven cíl investovat do VaV 3% HDP. Tento cíl nesplňuje žádný ze sledovaných krajů. V roce 2011 bylo v Jihomoravském kraji investováno do VaV 2,82 % HDP, v Pardubickém kraji 1,72 % HDP. [23][45][26]

Obrázek 2: Graf zobrazující celkové výdaje na výzkum a vývoj

Zdroj: [24], vlastní zpracování

Tabulka 7: Počet pracovišť VaV podle sektoru provádění

	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj
podnikový	127	367
vládní	5	28
vysokoškolský	8	35
soukromý neziskový	1	15
celkem	141	445

Zdroj: upraveno podle [24]

Dle sektoru provádění, má největší podíl na VaV v obou krajích podnikatelský sektor, který ovšem vždy nemusí tento VaV financovat ze svých zdrojů. V tabulce 8 jsou zachyceny výdaje na VaV v Pardubickém kraji podle zdrojů financování. Je patrné, že největší podíl na financování má podnikatelský sektor. Vládní zdroje plynou ze státního rozpočtu především do vládních pracovišť VaV.

V Jihomoravském kraji tvoří největší podíl vládní zdroje, neboť počet pracovišť vládního VaV je výrazně vyšší než v kraji Pardubickém. Oproti Pardubickému kraji má značný podíl na financování VaV veřejné zahraniční zdroje, což svědčí o aktivnějším využívání zdrojů EU k realizaci VaV a následné inovační aktivitě. Situaci v Jihomoravském kraji zachycuje tabulka 9.

Tabulka 8: Výdaje na VaV v Pardubickém kraji podle zdrojů financování (v mil. Kč)

	2 008	2 009	2 010	2 011
podnikatelský (soukromé národní zdroje)	1 433	1 248	1 459	1 580
Vládní zdroje	446	541	545	619
soukromé zahraniční zdroje	111	118	177	227
veřejné zahraniční zdroje	5	29	45	136
ostatní národní zdroje	7	3	2	1

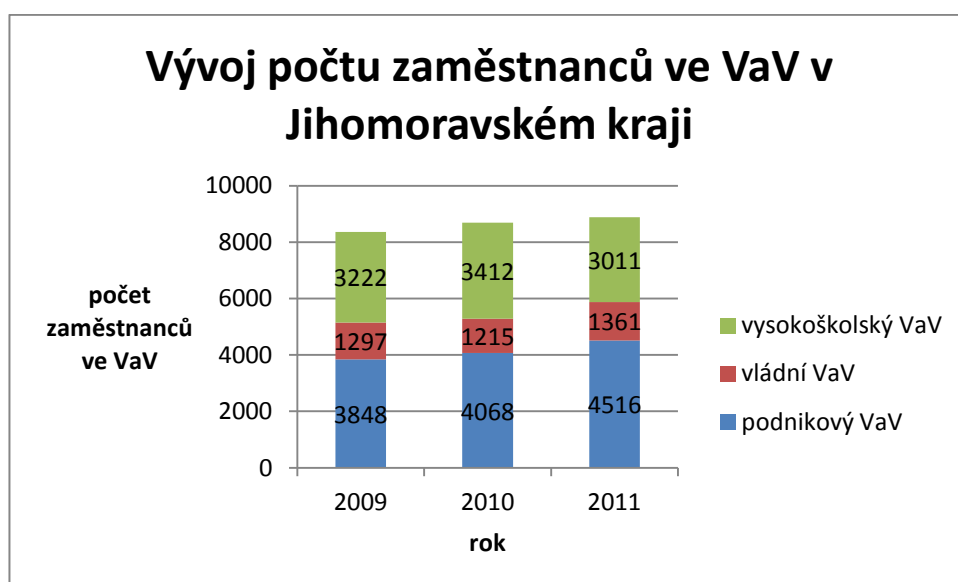
Zdroj: upraveno podle [24]

Tabulka 9: Výdaje na VaV v Jihomoravském kraji podle zdrojů financování (v mil. Kč)

	2 008	2 009	2 010	2 011
podnikatelský (soukromé národní zdroje)	2 228	2 385	3 558	4 114
Vládní zdroje	3 279	3 835	3 881	4 449
soukromé zahraniční zdroje	177	1 518	220	214
veřejné zahraniční zdroje	169	174	481	1 947
ostatní národní zdroje	195	214	271	448

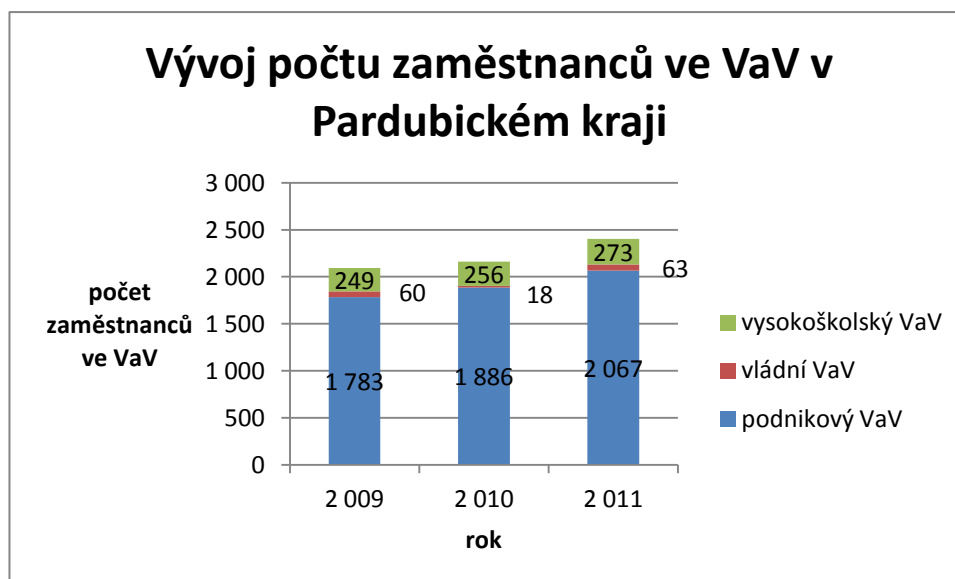
Zdroj: upraveno podle [24]

Vzhledem k velké rozdílnosti počtu výzkumných organizací, se výrazně liší i počet zaměstnanců ve VaV. Následující graf (obrázek 3) zachycuje vývoj zaměstnanců ve VaV v Jihomoravském kraji od roku 2009 do roku 2011 včetně jejich rozčlenění do sektorů (nezachycuje soukromý neziskový sektor, neboť je jeho podíl zanedbatelný). Graf (obrázek 4) zachycuje tutéž skutečnost v Pardubickém kraji. V obou krajích je patrná pozitivní tendence zvyšování zaměstnanců VaV. Největší podíl mají zaměstnanci podnikatelského sektoru, následovaní zaměstnanci vysokoškolského výzkumu.

Obrázek 3: Graf zachycující vývoj počtu zaměstnanců ve VaV v Jihomoravském kraji

Zdroj: [24], vlastní zpracování

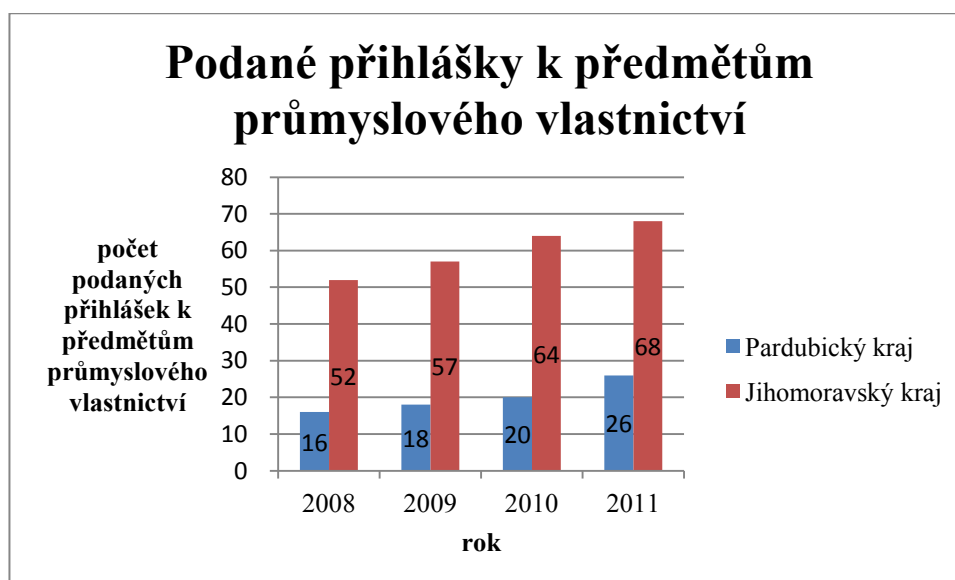

Obrázek 4: Graf zachycující vývoj počtu zaměstnanců ve VaV v Pardubickém kraji

Zdroj: [24], vlastní zpracování

5.3.3 Výstupy výzkumu a vývoje

Jedním z klíčových výsledků VaV je počet patentových přihlášek. Patentová přihláška je přihláška k registraci vynálezu, jedná se o dokument, který autorovi zaručuje výhradní právo k užívání vynálezu. Následující graf (obrázek 5) zachycuje vývoj počtu podaných přihlášek k předmětům průmyslového vlastnictví v obou sledovaných krajích od roku 2008 do roku 2011. V počtu podaných přihlášek jsou podle metodiky ČSÚ zahrnuty patentové a jiné přihlášky k předmětům průmyslového vlastnictví, tedy výsledkům tvůrčí činnosti. Z grafu je patrný pozitivní vývoj počtu přihlášek v obou krajích. Největší podíl tvoří přihlášky podnikatelského sektoru, v roce 2011 jich bylo v Pardubickém kraji podáno 25, pouze jedna ve vysokoškolském sektoru. V Jihomoravském kraji, stejně jako v Pardubickém, má největší podíl podnikatelský sektor, jejich počet v roce 2011 byl 58. Významnější podíl než v Pardubickém kraji mají přihlášky k průmyslovému vlastnictví vládního výzkumného sektoru, v roce 2011 byly podány 4, vysokoškolským sektorem 6. [25]

Obrázek 5: Graf zachycující vývoj počtu přihlášek k předmětům průmyslového vlastnictví

Zdroj: [25], vlastní zpracování

Přestože je účast veřejného sektoru v oblasti VaV důležitá, z výše uvedených údajů vyplývá, že největší podíl na provádění i financování VaV má podnikatelský sektor.

5.3.4 Inovační aktivita podniků

Podle ČSÚ bylo v Pardubickém kraji k 31.12.2011 registrováno celkem 114 072 ekonomických subjektů, tedy fyzických či právnických osob s přiděleným identifikačním číslem bez ohledu na jejich ekonomickou aktivitu. Fyzických osob bylo 90 760, z toho 84 917 živnostníků, tj. 93,6% fyzických osob. Počet právnických osob dosáhl 23 312, z toho největší podíl měly obchodní společnosti. [28]

V Jihomoravském kraji bylo registrováno 291 162 ekonomických subjektů. Stejně jako v Pardubickém kraji mají největší podíl fyzické osoby, evidováno jich je 218 668, právnických osob 75 527. Okres Brno-město v počtu ekonomických subjektů výrazně převyšuje ostatní okresy kraje. [28]

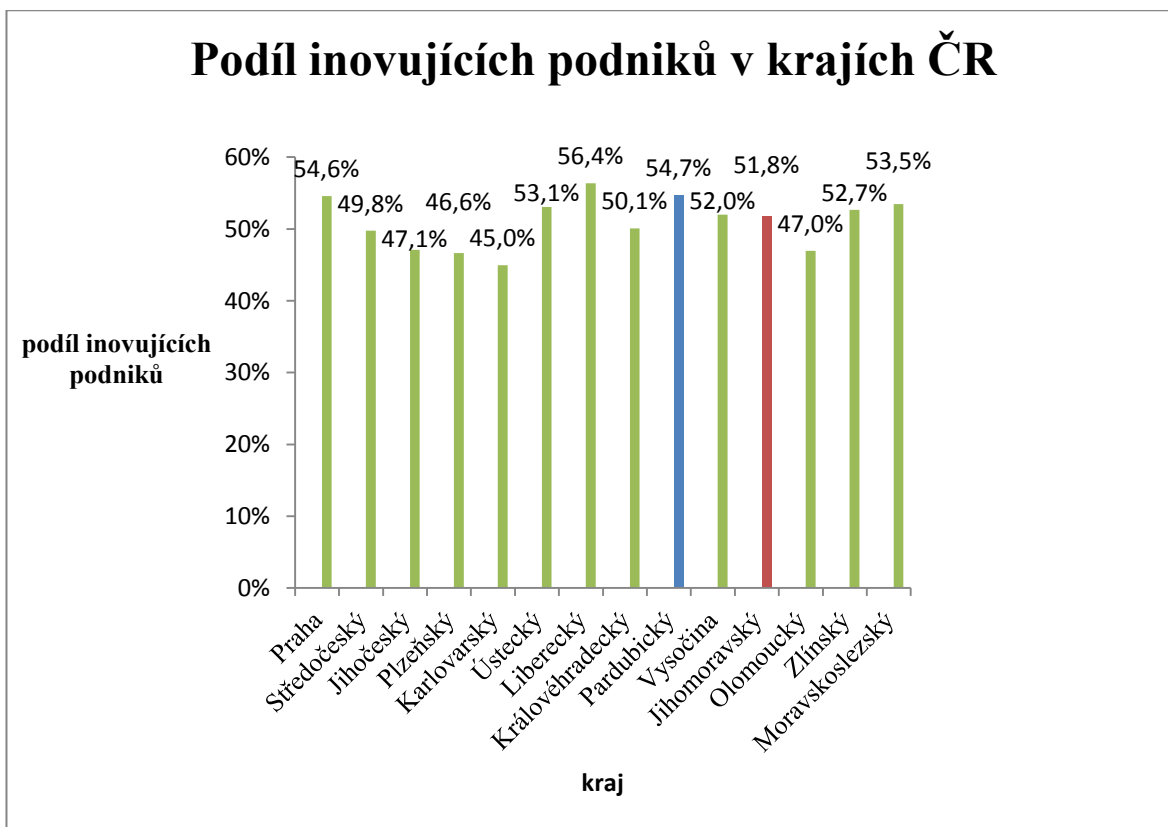
Strukturu ekonomických subjektů k 31.12.2011 zachycuje tabulka 10.

Tabulka 10: Ekonomické subjekty dle právní formy, odvětví a počtu zaměstnanců

	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj
Počet ekonomických subjektů celkem	114 072	291 162
fyzické osoby	90 760	218 668
právnícké osoby	23 312	75 527
soukromí podnikatelé (podle živnostenského zákona)	84 917	198 956
obchodní společnosti	9 863	42 346
v zemědělství	5 566	12 273
v průmyslu	17 189	40 361
ve stavebnictví	15 231	35 469
bez zaměstnanců	39 290	96 054
1-49 zaměstnanců	11 050	31 619
50-249 zaměstnanců	570	1 227
250-499 zaměstnanců	63	133
500-999 zaměstnanců	22	68
1000 a více	10	30

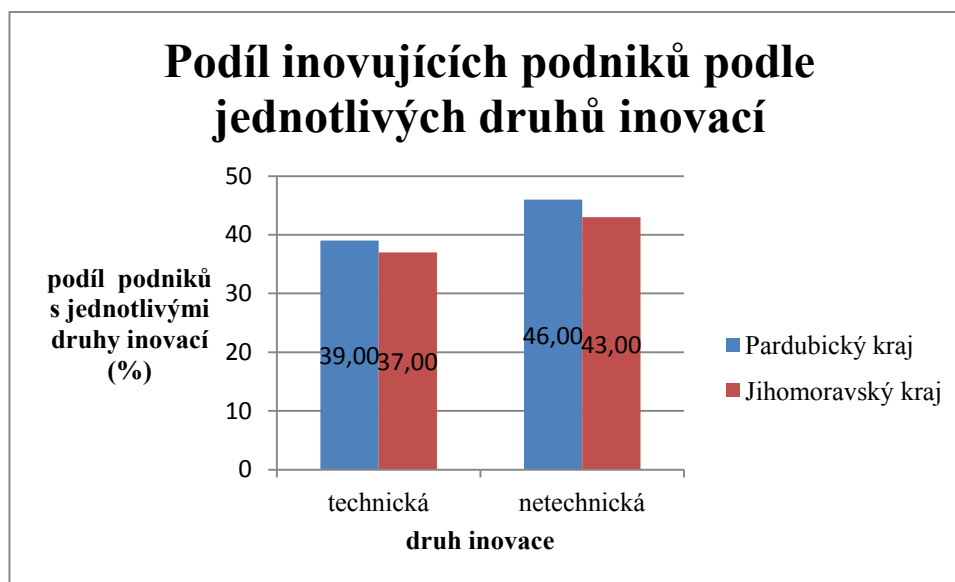
Zdroj: [28]

Sledované kraje se vzájemně výrazně liší počtem podnikatelských subjektů. Pro znázornění aktivity podniků v oblasti inovací, je na grafu (obrázek 6) zobrazen relativní podíl inovujících podniků ke všem podnikům v jednotlivých krajích ČR. Graf je sestaven na základě údajů z šetření ČSÚ pro období 2008-2010. Největší podíl inovujících podniků je v Libereckém kraji. Pardubický kraj má vyšší podíl inovujících firem než kraj Jihomoravský. V rámci krajů ČR je Pardubický kraj s podílem inovujících podniků 54,7 % na třetí pozici, Jihomoravský kraj se nachází až na osmé pozici s 51,8% inovujících podniků. Největší podíl na inovacích mají inovace netechnické, které zahrnují inovace marketingové a organizační, tuto skutečnost zachycuje graf (obrázek 7), vyšší podíl technických i netechnických inovací má Pardubický kraj.

Obrázek 6: Graf zachycující podíl inovujících podniků v jednotlivých krajích ČR

Zdroj: [26], vlastní zpracování

Obrázek 7: Graf znázorňující podíl inovujících podniků podle jednotlivých druhů inovací

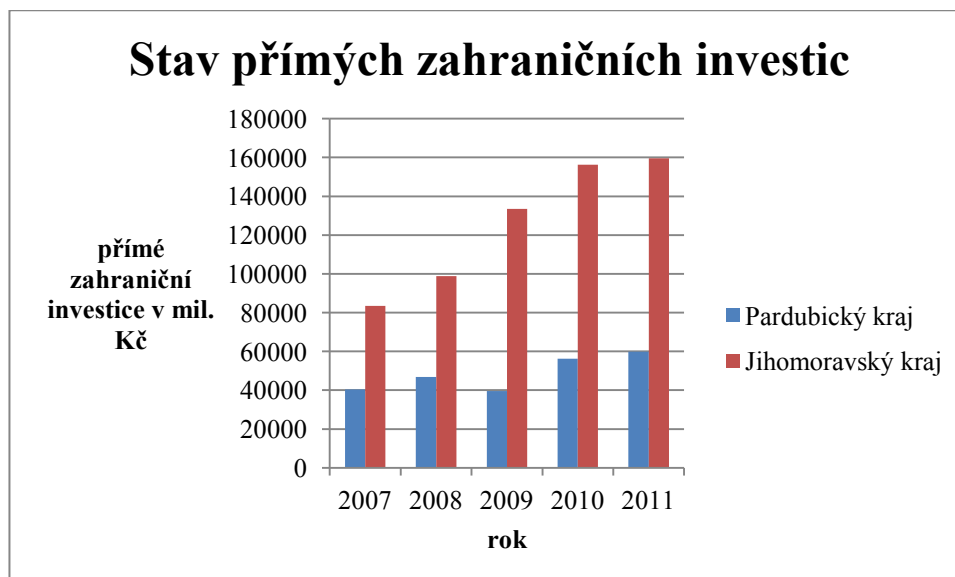
Zdroj: [26], vlastní zpracování

5.3.5 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice jsou investice, které přináší zahraniční investor do ekonomického subjektu s cílem dlouhodobě se podílet na jeho řízení a zisku. V přímých zahraničních investicích je zahrnuta účast na základním kapitálu, reinvestovaný zisk a ostatní kapitál. Zahraniční investice s sebou přináší know-how, nově vytvořená pracovní místa u příchodících investorů, ale také u českých podniků, které se stanou subdodavateli. S příchodem zahraničních investorů také dochází k rozvoji znalostní ekonomiky a vzniká možnost spolupráce s organizacemi českého VaV. [16]

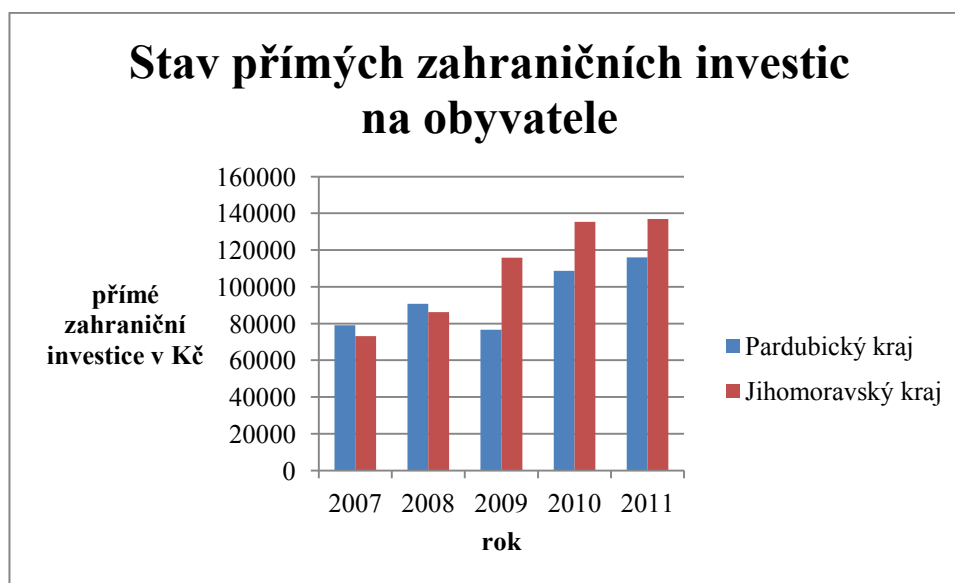
Následující graf (obrázek 8) zachycuje vývoj stavu přímých zahraničních investic v obou sledovaných krajích pro léta 2007-2011. Jihomoravský kraj v roce 2011 dosáhl částky téměř 160 mld. Kč, ve stejném roce v Pardubickém kraji činily necelých 60 mld. Kč, tedy méně než polovinu investic v kraji Jihomoravském. Ve všech sledovaných letech investice v Jihomoravském kraji výrazně převyšují investice v Pardubickém kraji. Stav přímých zahraničních investic v porovnání s počtem obyvatel zachycuje graf (obrázek 9). Přímé zahraniční investice na jednoho obyvatele byly v období 2007-2008 vyšší v Pardubickém kraji. V letech 2009-2011 má převahu kraj Jihomoravský, v roce 2011 přímé zahraniční investice na jednoho obyvatele byly téměř 140 tis. Kč, v Pardubickém kraji 120 tis. Kč. V obou krajích je patrný pozitivní vývoj stavu přímých zahraničních investic, který svědčí o zvyšující se atraktivitě regionů pro zahraniční investory. V porovnání s počtem obyvatel již Jihomoravský kraj jednoznačně nepřevyšuje druhý sledovaný kraj. V Pardubickém kraji je významným zahraničním investorem firma Foxconn, která se zabývá výrobou elektronických součástek nebo společnost Panasonic vyrábějící audiotechniku pro světové výrobce automobilů. [49][44][56]

Podle průzkumu nezávislých odborníků, zveřejněném v časopise fDi Magazine, kteří hodnotili atraktivitu regionů pro přímé zahraniční investice, byl Pardubický kraj vyhodnocen jako jeden z deseti nejatraktivnějších regionů východní Evropy. [44]

Obrázek 8: Graf zachycující stav přímých zahraničních investic v období 2005-2010

Zdroj: [49], vlastní zpracování

Obrázek 9: Graf zachycující stav přímých investic na jednoho obyvatele

Zdroj: [49], vlastní zpracování

5.3.6 Celkové zhodnocení a doporučení

Pardubický kraj je čtvrtým nejmenším krajem ČR s podprůměrným počtem obyvatel v rámci ČR. Řadí se k jednomu z osmi krajů s platnou Regionální inovační strategií. Jihomoravský kraj je jedním z nejrozvinutějších a nejvýznamnějších krajů ČR a jedním z prvních krajů s Regionální inovační strategií v ČR. První myšlenka tvorby strategie v Jihomoravském kraji byla rozvinuta v roce 2000, v roce 2009 byla schválena již Regionální

inovační strategie III a v současnosti se připravuje nová čtvrtá verze. Pardubický kraj první strategii schválil v roce 2006 a dosud nebyla aktualizována. Vzhledem k tomu, že v Jihomoravském kraji je strategie častěji aktualizována, může lépe vystihnout aktuální potřeby trhu a zahrnout všechny aktuální možnosti podpory inovačního podnikání. Pro Pardubický kraj by bylo vhodné zpracovat novou verzi strategie, neboť výchozí průzkumy k vytvoření návrhové části strategie byly provedeny už v roce 2005 a získané údaje již nemusí být aktuální.

V Jihomoravském kraji působí poměrně velké množství organizací zapojených do systému inovačního podnikání, inovační infrastruktura patří k nejrozvinutějším v ČR. Specializovanou organizací pro podporu inovačního podnikání je Jihomoravské inovační centrum. V Pardubickém kraji působí pro podporu inovačního podnikání např. Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, která působí v mnoha oblastech a podporuje tak celkový regionální rozvoj. Vyšší úroveň informovanosti o inovačním podnikání by mohlo být dosaženo založením specializované organizace právě pro inovační podnikání a s tím spojený webový portál, který by poskytoval v ucelené formě všechny potřebné informace pro inovativní firmy. Inovační infrastrukturu Pardubického kraje lze označit jako průměrnou v rámci krajů ČR.[55][38][51]

Předpoklady k výsledkům VaV mají oba sledované kraje, které disponují kvalitními lidskými zdroji. V Pardubickém kraji podíl vysokoškolsky vzdělaných osob převyšuje Jihomoravský kraj o 1,8%. Nicméně je třeba nadále podporovat především studenty v doktorských studijních programech a podněcovat inovativní myšlení.[22][23]

Výrazným rozdílem mezi kraji je počet pracovišť VaV, v Jihomoravském kraji jich je více než třikrát více. Vysoký potenciál skýtají vysokoškolská zařízení nabízející širokou škálu studijních oborů. S počtem pracovišť VaV souvisí i výdaje na samotný VaV, které ovšem ani v jednom z krajů nedosahují hodnoty 3% HDP, která je stanovena ve Strategii Evropa 2020.

Výsledky VaV jsou v obou krajích na vysoké úrovni. Přestože je v Pardubickém kraji pouze jedna univerzita, se svými výsledky vysokoškolského výzkumu se řadí k předním univerzitám v ČR. Podle počtu přihlášek k průmyslovému vlastnictví je v obou krajích nejaktivnější soukromý sektor, vývoj počtu přihlášek se navíc rok od roku zvyšuje, což svědčí o stupňujícím se zájmu podniků o VaV.

Pardubický kraj je s podílem 54,7% inovujících podniků na třetí pozici v rámci krajů ČR. Jihomoravský kraj se nachází na osmé pozici s 51,8% inovujících podniků. V obou krajích

podniky realizují ve větší míře inovace netechnické, zahrnující marketingové a organizační inovace.

Jihomoravský i Pardubický kraj patří mezi atraktivnější regiony ČR v oblasti přímých zahraničních investic. Stav těchto investic se v obou krajích postupem let zvyšuje, což svědčí o zvyšující se atraktivitě regionu. Významnými zahraničními investory v Jihomoravském kraji je např. společnost Honeywell, které má jedno ze svých vývojových center zabývajících se leteckou technikou v Brně. V Pardubickém kraji je důležitým investorem a významným zaměstnavatelem např. Foxconn, vyrábějící elektrické součástky.[38][51]

ZÁVĚR

Cílem práce bylo zhodnotit úroveň inovačního podnikání vybraných krajů ČR, konkrétně Jihomoravského a Pardubického kraje. Samotnému hodnocení v práci předchází definice základních pojmů inovačního podnikání, popis subjektů zainteresovaných v inovačním podnikání, které tvoří systém inovačního podnikání.

Strategické cíle v oblasti inovačního podnikání jsou stanoveny ve Strategii Evropa 2020, kterou vytvořila Evropská komise. Z této strategie vychází Národní inovační strategie ČR. Dalšími strategickými dokumenty je Národní politika výzkumu, vývoje a inovací a Mezinárodní strategie konkurenceschopnosti ČR.

Práce obsahuje prostřednictvím komparační analýzy zhodnocení úrovně inovačního podnikání v Jihomoravském a Pardubickém kraji. Obecně lze říci, že Jihomoravský kraj je inovačně nadprůměrným regionem, Pardubický spíše průměrným. V porovnání obou krajů téměř vždy dosahuje lepšího hodnocení Jihomoravský kraj. V absolutních číslech, ať již výše výdajů na VaV, počtu zaměstnanců VaV nebo stavu přímých zahraničních investic dosahuje vyšších hodnot Jihomoravský kraj. Je to dáno velkým rozdíly mezi kraji, Jihomoravský kraj disponuje téměř dvojnásobnou rozlohou a dvojnásobným počtem obyvatel než kraj Pardubický. Největší inovační potenciál v obou krajích je v krajských městech.

Z analýzy vyplývá, že největší podíl na VaV má podnikatelský sektor, stejně tak má nejvyšší podíl na financování a v obou krajích je patrná pozitivní tendence v orientaci podnikatelských subjektů na VaV a jeho následné uplatnění.

Přestože v některých oblastech oba sledované kraje dosahují v rámci krajů ČR nadprůměrné úrovně, k udržení a zlepšení své pozice, je třeba, aby nadále věnovali inovačnímu podnikání dostatečnou pozornost, aktualizovali své inovační strategie, zajišťovali dostatečnou informovanost pro podniky a propagovali svůj region k získání dalších investorů.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ADAIR, John Eric. Efektivní inovace. Praha: Alfa, 2004. 233s. ISBN 80-86851-04-4.
- [2] AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ. Regionální inovační strategie [online]. 2011, [cit. 2013-04-29]. Dostupný z [www: http://arr.cz/cs/inovace/regionalni-inovacni-strategie](http://arr.cz/cs/inovace/regionalni-inovacni-strategie)
- [3] AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY. Home [online]. 2013, [cit. 2013-03-23]. Dostupný z: <http://www.cas.cz/>
- [4] AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY. Poslání AV ČR [online]. 2013, [cit. 2013-03-23]. Dostupný z: http://www.cas.cz/o_avcr/poslani/
- [5] ASOCIACE INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ ČR. Inovační strategie České republiky [online]. 2004, [cit. 2013-03-06]. Dostupný z: <http://www.aipcr.cz/strategie.asp>.
- [6] ASOCIACE INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ ČR. Stanovy [online]. 2013, [cit. 2013-03-23]. Dostupný z: <http://aipcr.cz/stanovy.asp>
- [7] BUSINESS ANGELS CZECH. Kdo je Business Angels [online]. 2013, [cit. 2013-03-24]. Dostupný z: http://www.bacz.cz/www/index.php?sekce=podnik_cz&podnik_id=0
- [8] BUSINESSINFO. Business angels [online]. 2013, [cit. 2013-03-24]. Dostupný z: <http://www.czechinvest.org/business-angels>
- [9] BUSINESSINFO. Lisabonská strategie [online]. 2013, [cit. 2013-03-17]. Dostupný z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/lisabonska-strategie-5134.html>
- [10] BUSINESSINFO. Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti [online]. 2011, [cit. 2013-03-30]. Dostupný z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/strategie-konkurenceschopnosti-cr-7294.html?page=9#!>
- [11] CZECHINVEST. Inovační proces [online]. 2013, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: <http://www.czechinvest.org/inovacni-proces>
- [12] CZECHINVEST. Klastry [online]. 2013, [cit. 2013-03-31]. Dostupný z: <http://www.czechinvest.org/klastry>
- [13] CZECHINVEST. O Czechinvestu [online]. 2013, [cit. 2013-03-24]. Dostupný z: <http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>
- [14] CZECHINVEST. Venture kapitál [online]. 2013, [cit. 2013-03-24]. Dostupný z: <http://www.czechinvest.org/venture-kapital>

- [15] CZECHINVEST. Veřejná podpora a de minimis [online]. 2013, [cit. 2013-04-28]. Dostupný z www: <http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>
- [16] CZECHINVEST. Vliv přímých zahraničních investic [online]. 2013, [cit. 2013-04-21]. Dostupný z: <http://www.czechinvest.org/vliv-pzi>
- [17] CZESANÝ, Slavoj. Hospodářský cyklus. Praha: Linde, 2006. 197 s. ISBN 80-7201-576-1
- [18] ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA. Pro malé a střední firmy [online]. 2013, [cit. 2013-03-24]. Dostupný z: <http://www.ceb.cz/content/view/83/197/>
- [19] ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA. Kdo jsme [online]. 2013, [cit. 2013-03-24]. Dostupný z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>
- [20] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Ekonomické subjekty v Pardubickém kraji k 31.12.2011 [online], 2012 [cit. 2013-04-13]. Dostupný z: http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/ekonomicke_subjekty_v_pardubickem_kraji_k_31_12_2011
- [21] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Nepřímá podpora výzkumu a vývoje v letech 2007-2011 [online]. 2013, [cit. 2013-04-28]. Dostupný z www: [https://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/neprima_podpora_vav_v_podnikatelskem_sektoru_v letech_2007_2011/\\$File/npvv_2007_2011_bes_2013-04-15.xls](https://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/neprima_podpora_vav_v_podnikatelskem_sektoru_v letech_2007_2011/$File/npvv_2007_2011_bes_2013-04-15.xls)
- [22] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2012 [online]. 2012, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FBF9E/\\$File/64101112.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FBF9E/$File/64101112.pdf). ISBN 978-80-250-2266-5
- [23] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistická ročenka Pardubického kraje 2012 [online]. 2012, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FC9B9/\\$File/53101112.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FC9B9/$File/53101112.pdf). ISBN 978-80-250-2264-1
- [24] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Ukazatele výzkumu a vývoje podle krajů ČR. [online]. 2013, [cit. 2013-04-13]. Dostupný z: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/ukazatele_vyzkumu_a_vyvoje_podle_kraju_cr/\\$File/5_tabulky_kraje.xls](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/ukazatele_vyzkumu_a_vyvoje_podle_kraju_cr/$File/5_tabulky_kraje.xls)

- [25] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Výsledky výzkumu, vývoje a jejich komerční využití [online]. 2013, [cit. 2013-04-13]. Dostupný z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E9002B2EE9/\\$File/960112a06.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E9002B2EE9/$File/960112a06.pdf)
- [26] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Základní ukazatele inovačních aktivit podniků v krajích v období 2008-2010 [online]. 2013, [cit. 2013-04-13]. Dostupný z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E50024F90E/\\$File/96051239.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E50024F90E/$File/96051239.pdf)
- [27] DATABÁZE STRATEGIÍ. Národní inovační strategie České republiky. 2011, [cit. 2013-03-22]. Dostupný z: http://dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/NIS.doc
- [28] Ekonomické subjekty podle krajů k 31.12.2011 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012 [cit. 2013-04-22]. Dostupný z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FF508/\\$File/10111210101.xls](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FF508/$File/10111210101.xls)
- [29] EVROPSKÁ KOMISE. Cíle strategie Evropa 2020 [online]. 2013, [cit. 2013-03-17]. Dostupný z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm
- [30] EVROPSKÁ KOMISE. Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace [online]. 2013, [cit. 2013-03-30]. Dostupný z: http://ec.europa.eu/cip/index_cs.htm
- [31] FINANČNÍ NOVINY. Zadlužený Technopark Pardubice je v úpadku [online]. 2013, [cit. 2013-04-21]. Dostupný z: <http://www.financninoviny.cz/zpravy/zadluzeny-technopark-pardubice-je-v-upadku/902325>
- [32] GRANTOVÁ AGENTURA ČESKÉ REPUBLIKY. Mezinárodní aktivity [online]. 2013, [cit. 2013-03-23]. Dostupný z www: <http://www.gacr.cz/mezinarodni-aktivity/>
- [33] GRANTOVÁ AGENTURA ČESKÉ REPUBLIKY. O GA ČR [online]. 2013, [cit. 2013-03-23]. Dostupný z: <http://www.gacr.cz/o-ga-cr/>
- [34] HEŘMAN, Jan a kol. Průmyslové inovace. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2008. 260 s. ISBN 978-80-245-1445-1.
- [35] JIHOMORAVSKÉ CENTRUM PRO MEZINÁRODNÍ MOBILITU. O Jihomoravském centru pro mezinárodní mobilitu [online]. 2012, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: <http://www.jcmm.cz/cz/o-jcmm.html>

- [36] JIHOMORAVSKÉ INOVAČNÍ CENTRUM. Malý a střední podnik-co to vlastně je? [online]. 2007, [cit. 2013-03-06]. Dostupný z: <http://www.inovace.cz/novinky/618-maly-a-stredni-podnik--co-to-vlastne-je> .
- [37] JIHOMORAVSKÉ INOVAČNÍ CENTRUM. O nás [online]. 1998, [cit. 2013-03-06]. Dostupný z: <http://www.jic.cz/o-nas-2>.
- [38] JIHOMORAVSKÉ INOVAČNÍ CENTRUM. Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje III [online]. 2009, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=123753&TypeID=7>
- [39] KRÁLOVEHRADECKÝ KRAJ. Regionální inovační strategie [online]. 2010, [cit. 2013-04-29]. Dostupný z www: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/regionalni-inovacni-strategie-16521/>
- [40] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Národní inovační strategie České republiky [online]. 2011, [cit. 2013-03-17]. Dostupný z: <http://www.mpo.cz/dokument91200.html>
- [41] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Operační program podnikání a inovace [online]. 2013, [cit. 2013-03-31]. Dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace>
- [42] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Národní inovační strategie České republiky. 2004, 20 s. [cit. 2012-03-22]. Dostupný z: <http://download.mpo.cz/get/44911/50470/582602/priloha002.pdf>
- [43] PARDUBICKÝ KRAJ. Aktuality [online]. 2003, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: <http://www.pardubickykraj.cz/aktuality/30322/euro-info-centrum-v-pardubicich-eic-pardubice-east-bohemia?previev=archiv>
- [44] PARDUBICKÝ KRAJ. Aktuality [online]. 2012, [cit. 2013-04-21]. Dostupný z: <http://www.pardubickykraj.cz/aktuality/69988/pardubicky-kraj-patri-k-investorsky-nejatraktivnejsim-regionum-vychodni-evropy?previev=archiv>
- [45] PŘIKRYL, Jan. Regionální inovační strategie v ostatních krajích ČR a zkušenosti ze spolupráce samospráv s výzkumem a vývojem ve Vídni a Mnichově [online]. 2011, [cit. 2013-04-29]. Dostupný z www: http://www.rishmp.cz/public/a5/8f/71/1306163_206272_RIS_v_krajich.pdf

- [46] RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE. Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2009-2015. 2008, 37 s. [cit. 2012-03-22]. Dostupný z: http://www.vyzkum.cz/storage/att/316EDE80438A49F64BF884897F06F6C1/Narodni%20politika%20vyzkumu%20vyvoje%20a%20inovaci%20CR%20na%20leta%202009_2015.pdf
- [47] RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE. Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015 [online]. 2013, [cit. 2013-03-17]. Dostupný z: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>
- [48] RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE. Působnost Rady pro výzkum, vývoj a inovace [online]. 2013, [cit. 2013-03-23]. Dostupný z: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=627>
- [49] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM. Přímé zahraniční investice [online]. 2013, [cit. 2013-04-13]. Dostupný z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/plzensky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/prime-zahranicni-investice/>
- [50] REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA JIŽNÍ MORAVY. O nás [online]. 2010, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: <http://rrajm.cz/o-nas>
- [51] REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA PARDUBICKÉHO KRAJE. Regionální inovační strategie Pardubického kraje [online]. 2006, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: <http://www.pardubickykraj.cz/viewDocument.asp?document=13924&file=14094> a <http://www.pardubickykraj.cz/viewDocument.asp?document=13923&file=14093>
- [52] REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA PARDUBICKÉHO KRAJE. Základní informace [online]. 2013, [cit. 2013-04-04]. Dostupný z: <http://www.rrapk.cz/o-agenture/zakladni-informace-o-agenture.htm>
- [53] ŠVEJDA, Pavel a kol. Inovační podnikání [online]. 1. vydání. Praha: Asociace inovačního podnikání ČR, 2007, [cit. 5.3.2013]. Dostupný z: http://www.aipcr.cz/pdf/publikace_inovacni_podnikani.
- [54] ŠVEJDA, Pavel a kol. Základy inovačního podnikání. 1. vydání. Praha: Asociace inovačního podnikání, 2002. 231 s. ISBN 80-903153-1-3.
- [55] TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AKADEMIE VĚD ČR. Analýza inovačního potenciálu krajů České republiky. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 2008. 137 s. ISBN 978-80-86429-90-8

- [56] VITURKA, Milan. Inovační profily regionů. Brno: ESF CVKS, 2007. ISSN 1801-4496.
- [57] VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020: Zpět na vrchol [online]. 2011, [cit. 2013-03-30]. Dostupný z: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Strategie-mezinarodni-konkurenceschopnosti-Ceske-republiky.pdf>
- [58] Zákon č. 130/2002 Sb. ze dne 14. března 2002, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). In Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 56, s. 3182-3202.
- [59] Zákon č. 2/1969 Sb. ze dne 8. ledna 1969, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. In Sbírka zákonů České republiky. 1969, částka 1. Dostupné také z: http://eagri.cz/public/web/ws_content?contentKind=regulation§ion=1&id=31338&name=2/1969
- [60] Zákon č. 211/2009 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů. In Sbírka zákonů České republiky. 2009, částka 63, s. 2928.